

Хмельницький національний університет
Гуманітарно - педагогічний факультет
Кафедра слов'янської філології

Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Спеціальність 035 Філологія
Спеціалізація 035.033 Слов'янські мови і літератури (переклад включно),
перша – польська

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Магістр

**ПОЕТИЧНИЙ СВІТ ГАЛИНИ ПОСВЯТОВСЬКОЇ: БІОГРАФІЧНИЙ
КОНТЕКСТ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ТВОРЧІСТЬ**

КвРФППм.023216.01.10.00

здобувачки ІІ курсу групи ФППм-23-1 Катерини СКОЧЕЛЯС

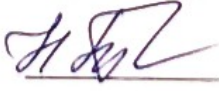
Підпис, дата

Керівник

 Інна ГОРЯЧОК,
канд. пед. наук, доц.

До захисту допускаю:

Завкафедри слов'янської філології

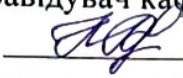
 Наталія ТОРЧИНСЬКА
канд. філол. наук, доцент

Хмельницький, 2024

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет	гуманітарно-педагогічний
Кафедра	слов'янської філології
Освітній рівень	магістр
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація	Слов'янські мови і літератури (переклад включно), перша – польська
Освітня програма	освітньо-професійна

„ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри слов'янської філології

 (Неля ПОДЛЕВСЬКА)
 17 жовтня 2023 року

ЗАВДАННЯ на кваліфікаційну роботу

СКОЧЕЛЯС КАТЕРИНИ БОГДАНІВНИ

1. Тема роботи «Поетичний світ Галини Посвятовської: біографічний контекст та його вплив на творчість», затверджена на засіданні кафедри слов'янської філології 16 червня 2023 року, протокол № 12.

2. Термін подачі здобувачем вищої освіти завершеної роботи – грудень 2024 року.

3. Вихідні дані роботи: комплексний аналіз життя та творчості польської поетеси Галини Посвятовської зумовлений необхідністю глибшого розуміння того, як життєві обставини та особисті випробування вплинули на її творчість. Вивчення біографічних аспектів життя поетеси відкриває нові горизонти у розумінні її поезії, дозволяючи виявити прихований смисл та глибину творів. Це дослідження також сприяє збереженню та популяризації творчої спадщини Галини Посвятовської, її внеску в розвиток польської поезії та літератури в цілому. Не зважаючи на певну кількість досліджень, низка аспектів її життя і творчості залишаються недостатньо вивченими, що робить представлене дослідження важливим і актуальним.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік підлеглих розробці питань):

- вивчити біографію Галини Посвятовської та її вплив на творчість;
- проаналізувати основні мотиви та поезії Посвятовської;
- дослідити літературні прийоми та стилістичні особливості творів;
- визначити місце Галини Посвятовської в контексті польської літератури ХХ століття.

5. Графічного матеріалу немає.

6. Консультанти по роботі із вказівкою розділів, які їх стосуються			
Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання отримав
	HEMAC		

7. Дата видачі завдання – 17 жовтня 2023 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН			
№ з/ч	Найменування етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1.	Обрання теми кваліфікаційної роботи	Вересень 2023 року	
2.	Опрацювання наукової літератури з теми дослідження	Вересень-жовтень 2023 року	
3.	Збирання матеріалу, його первинна наукова інтерпретація	Вересень-листопад 2023 року	
4.	Написання першого розділу дипломної роботи	Грудень 2023 – березень 2024 року	
5.	Апробування результатів дослідження шляхом здійснення публікації в збірнику наукових праць та участі в конференціях	Жовтень 2023 року – листопад 2024 року	
6.	Написання другого розділу кваліфікаційної роботи	Квітень – червень 2024 року	
7.	Написання третього розділу кваліфікаційної роботи	Серпень – жовтень 2024 року	
9.	Написання «чорнового варіанту» дипломної роботи	До листопада 2024 року	
10.	Попередній захист кваліфікаційної роботи	26 листопада 2024 року	
11.	Остаточне завершення кваліфікаційної роботи	Грудень 2024 року	
12.	Подача кваліфікаційної роботи на кафедру і її захист	Грудень 2024 року	

Магістрант

Керівник роботи

Катерина СКОЧЕЛЯС

Інна ГОРЯЧОК

Анотація

Тема роботи: «Поетичний світ Галини Посвятовської: біографічний контекст та його вплив на творчість»

Автор – Скочеляс К.Б.

Науковий керівник – Горячок І. В.

Обсяг кваліфікаційної роботи – 80 сторінок основного тексту.

Робота містить 81 джерело посилань (зокрема 67 – польською мовою).

Ключові слова: *Галина Посвятовська, поезія, хвороба серця, кохання, смерть, життя, лірика, метафори, вірш.*

Кваліфікаційна робота присвячена комплексному дослідженню впливу біографічного контексту найвідомішої поетеси з Ченстохови – Галини Посвятовської на її творчість.

У роботі потрібно дослідити біографію поетеси в розрізі хвороби, розглянути життєвий шлях та його вплив на творчість. Провести мовно-змістовну характеристику віршів, які виразно передають внутрішній стан поетеси. Виявити та описати основні риси мови та метафоричність творів. Дослідити творчу спадщину поетеси.

Меті підпорядковується вирішення завдань: вивчення біографії Галини Посвятовської; дослідження впливу хронічного запалення ендокарда на творчість; аналіз основних тематичних напрямків поезії; проведення мовно-змістовної характеристики віршів, та визначення місця Галини Посвятовської в контексті польської літератури ХХ століття.

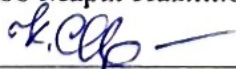
Об'єктом дослідження є біографія та поетична творчість Галини Посвятовської. У ході дослідження було проаналізовано понад 80 джерел інформації. На жаль, в Україні вивченням творчості Галини Посвятовської в основному займався Володимир Гарматюк, тому понад 80% використаних джерел – польськомовні.

Для створення цілісної картини життя та впливу життєвих обставин на творчість Галини Посвятовської необхідно проаналізувати біографічні аспекти та визначити, як особисті події, соціально-культурний контекст та психологічний стан вплинули на літературний доробок поетеси. Це включає вивчення ключових етапів життєвого шляху та їх відображення у творчості, а також аналіз впливу невиліковної хвороби, особистих стосунків та історичних подій на зміст і стиль творів.

У процесі дослідження встановлено, що Галина Посвятовська особливу увагу приділяла темам любові та смерті, які відображають її особисті переживання. Результати дослідження свідчать, що поезія Галини Посвятовської залишається універсальною та непідвладною часу, а завдяки своїй щирості та глибині торкається сердець і розуму читачів по всьому світі.

Перспективу дослідження вбачаємо у вивченні жіночої чуттєвості у творчості Галини Посвятовської та у порівнянні її з іншими польськими поетесами, такими як Віслава Шимборська або Марія Павліковська-Ясножевська.

Автор

підпис автора і дата подання роботи до захисту

ЗМІСТ

1. Біографія Галини Посвятовської.....	11
1.1. Дитинство та юність поетеси, початок хвороби.....	11
1.2. Роль Юліана Александровича у житті та творчості Галини Посвятовської.....	14
1.3. Перша операція та початок нового життя у Сполучених Штатах.....	16
1.4. Повернення до Польщі, останній рік життя.....	18
2. Місце Галини Посвятовської в польській літературі.....	22
2.1 Особливості творчого спадку поетеси.....	22
2.2. Вплив Іренуша Моравського на творчість поетеси.....	25
2.3 Основна тематика поезії Галини Посвятовської. Переплетіння любові та смерті.....	29
2.4. Любовна лірика Галини Посвятовської.....	39
2.5. Відображення смерті в ліриці Галини Посвятовської.....	46
2.6 Основні риси, мова та метафоричність поезії Галини Посвятовської....	51
3 Вплив Галини Посвятовської на сучасну літературу.....	63
3.1. Світове визнання поетеси.....	63
3.2. Вшанування пам'яті Галини Посвятовської.....	64
3.3. Вплив Галини Посвятовської на сучасну літературу.....	70
Висновки.....	72
Перелік джерел посилання.....	75
Додатки.....	81
Додаток А. Фото Галини Посвятовської.....	81
Додаток Б. Біографічні етапи життя Галини Посвятовської.....	89
Додаток В. Вірші Галини Посвятовської, що розглядаються у роботі.....	92
Додаток Г. Найкрасивіша любовна лірика Галини Посвятовської.....	97
Додаток Д. Цитати та крилаті вислови з творів Галини Посвятовської.....	99

ВСТУП

Польська література багата видатними талановитими письменниками та поетами, які зробили значний внесок у розвиток світового письменництва. Серед таких всесвітньо відомих польських поетів, як Юліуш Словацький, Адам Міцкевич, Віслава Шимборська та Збігнєв Герберт особливе місце можна відвести польській поетесі з трагічною долею – Галині Посвятовській.

У ХХІ столітті Галину Посвятовську вважають першою польською поетесою, яка сміливо і відкрито заговорила про жіночу чуттєвість та еротичне кохання, переплетене з постійно прихованим усвідомленням неминучої смерті. Постать і творчість поетеси за життя перебували дещо на периферії польського літературного руху, а дискусії навколо неї нагадували ті, що точилися між класиками і романтиками у варшавських салонах часів Міцкевича. Однак із часом, після смерті, її вірші почали уважніше читати, аналізувати та переосмислювати.

Зрозуміти творчість Галини Посвятовської можна лише ретельно ознайомившись з історією її життя, а особливо з історією хвороби. Поетеса від самого початку знала, що доля відвела їй небагато часу, тому прагнула прожити його повноцінно і насичено.

Поетичний світ Галини Посвятовської був сформований на основі власних переживань і особистих трагедій, що робить її вірші глибокими та проникливими. Творчість Посвятовської є вагомим елементом польської літератури, а вивчення поезії дозволяє краще зрозуміти не лише саму поетесу, але й простір, в якому вона творила. Ця робота має на меті розкрити біографічний контекст та його вплив на творчість Галини Посвятовської, підкреслити унікальність і значущість поетеси у літературному середовищі.

Дослідженням творчості Галини Посвятовської займалися такі польські літературознавці, як Ян Пьотровяк [50], Каліна Блажейовська [19], [20], Гражина Борковська [21], Збігнєв Мига [44], [45], Бартош Сувінський [13]. В Україні творчість Галини Посвятовської вивчав журналіст-філолог, випускник

полоністики Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника – Володимир Гарматюк [6].

Актуальність теми кваліфікаційної роботи зумовлена необхідністю глибшого розуміння того, як життєві обставини та особисті випробування вплинули на творчість Галини Посвятовської. Вивчення біографічних аспектів життя поетеси відкриває нові горизонти у розумінні її поезії, дозволяє виявити прихований зміст та багатогранність її творів. Результати дослідження також сприятимуть збереженню та популяризації творчої спадщини Галини Посвятовської, визначать її внесок в розвиток польської поезії та літератури в цілому. Не зважаючи на певну кількість досліджень, низка аспектів творчості поетеси залишаються недостатньо вивченими, що робить кваліфікаційну роботу важливою та актуальною.

Мета роботи полягає в комплексному аналізі важливих аспектів життєвого та творчого шляху найвідомішої поетеси Ченстохова – Галини Посвятовської. Дослідження розглядає, як життєві події, зокрема серцева хвороба, вплинули на формування творчого самовираження поетеси. У роботі будуть визначені основні мотиви та тематика поетичної спадщини, буде проведена мовно-змістовна характеристика віршів та виявлення метафоричності мови. Крім того, мета роботи полягає в збереженні та популяризації літературної спадщини Галини Посвятовської, що сприятиме розвитку польської літератури в цілому.

Для досягнення поставленої мети роботи треба вирішити наступні завдання:

- вивчити біографію Галини Посвятовської;
- дослідити вплив хвороби на творчість поетеси;
- проаналізувати основні мотиви та тематику поезії Посвятовської;
- дослідити мовно-змістовну характеристику творів;
- визначити місце Галини Посвятовської в контексті польської літератури

XX століття.

Об'єкт роботи – біографія та поетична творчість Галини Посвятовської.

Предмет – життєві обставини, хвороба, мотиви та стилістичні особливості поезії Галини Посвятовської.

Джерельна база – у ході дослідження було проаналізовано понад 80 джерел інформації. На жаль, в Україні вивчення творчості Галини Посвятовської в основному займався Володимир Гарматюк, тому понад 80% використаних джерел – польськомовні, у тому числі твори самої поетеси.

Методи – відповідно до завдання та мети кваліфікаційної роботи дослідження пропонується провести із застосуванням комплексного методу, який охоплює як загальнонауковий, так і спеціальний підходи.

Загальнонауковий (аналіз та синтез) підхід полягає у детальному вивченні окремих аспектів біографії та творчості Галини Посвятовської, таких як хвороба, лікування, знайомства, зустрічі. Значна увага зосереджується на тому, як ці фактори вплинули на творчість. Подальший аналіз дозволить поєднати окремі компоненти життєвого та творчого шляху та побудувати комплексну картину світу поетеси та її вплив на творчий спадок.

Спеціальний підхід передбачає аналіз стилістичних особливостей поезії (описовий метод), вивчення структури та побудови віршів (структурний метод). Також у роботі застосовується семантико-стилістичний метод (для аналізу метафоричності мови поетеси) та контекстуальний (вплив зовнішніх обставин на творчість).

Таким чином, для створення загальної картини існування та впливу життєвих обставин на творчість Галини Посвятовської необхідно проаналізувати біографічні аспекти та визначити, як особисті події, соціально-культурний контекст та психологічний стан вплинули на її літературний доробок. Це включає вивчення важливих етапів життєвого шляху та їхнього відображення у творчості, а також аналіз впливу хвороби, особистих стосунків та історичних подій на зміст і стиль її творів.

Наукова новизна роботи полягає в аналізі біографічного контексту та творчості Галини Посвятовської на підставі наявних джерел інформації та опрацювань польських літературознавців. Додатково проводиться комплексний

аналіз впливу біографічних аспектів на творчість поетеси. Запропоноване дослідження дозволить глибше зрозуміти мотиви та основну тематику творів. Також у роботі виокреслено мовно-стилістичні особливості поезії Галини Посвятовської та проаналізовано метафоричність мови відповідно до основної тематики віршів – любові та смерті. Проведено аналіз відомих і невідомих віршів. Систематизовано та підсумовано вшанування пам'яті Галини Посвятовської в сьогоденні.

Теоретичне значення полягає у тому, що дослідження творчості Галини Посвятовської поглиблює розуміння польської літератури другої половини ХХ століття та дозволяє виявити нові аспекти літературного процесу і розвитку поезії цього періоду.

Практичне значення роботи. Результати роботи можна використовувати у процесі викладання польської літератури як у загальноосвітніх закладах, так і закладах вищої освіти, використовувати як матеріал на науково-практичних конференціях, для проведення літературних заходів, присвячених пам'яті поетеси. Також результати роботи можна застосовувати для подальших літературознавчих досліджень.

Апробація результатів роботи – результати кваліфікаційної роботи було представлено та обговорено на:

1) II-й Міжнародній науково-практичній конференції «Міжкультурні комунікації в галузі освіти», (Хмельницький національний університет (21 – 22 березня 2024 року). Виступ з темою доповіді «Ціннісна картина світу у творах польської поетеси Галини Посвятовської»;

2) II-му Подільському філологічному читанню (19 квітня 2024 року, м. Хмельницький) з темою «Дебют Галини Посвятовської в період «жовтневого перелому»;

3) XII Międzynarodowej Konferencji Magistrantów (14 maja 2024, Katowice) з темою «Poetycki świat polskiej poetki przełomu październikowego – Haliny Poswiatowskiej»;

4) Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Славістичні студії в сучасному філологічно – дидактичному просторі» (24 травня 2024 року, м. Хмельницький) з темою «Постать Галини Посвятовської в період «жовтневого перелому».

У публікаціях:

1) Особливості поетичного світу польської поетеси Галини Посвятовської. *Славістичні студії: лінгвістика, літературознавство, дидактика*. 2024. № 15. С 278-282.;

2) Життя і творчість Галини Посвятовської: емоційна глибина і літературна витонченість – *Славістичні студії: лінгвістика, літературознавство, дидактика*. 2024. № 16. Подано до друку.

Структура роботи: робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, переліку джерел посилання та додатків.

1. БІОГРАФІЯ ГАЛИНИ ПОСВЯТОВСЬКОЇ

1.1. Дитинство та юність поетеси, початок хвороби

Галина Мига, яка увійшла в історію польської літератури як Галина Посвятовська, народилася здоровою дівчинкою 9 травня 1935 року в Ченстохові в родині ремісників [39]. Під час хрещення отримала ім'я Хелена, оскільки ім'я Галина не належить до ліку Святих. Крім Галини в родині було ще троє дітей – Збігнев, Малгожата та Ельжбета. Остання померла у віці трьох років, через кілька місяців після закінчення війни.

Однією з найважливіших подій, що вплинули на подальше життя Галини Посвятовської, була Друга світова війна та окупація Ченстохова. Війна почалася, коли дівчинці було 4 роки. У середині січня 1945 року, під час визволення Ченстохова від німецької окупації, сім'я Миги кілька ночей ховалась у вологому, холодному підвалі. Маленька дівчинка дуже промерзла і захворіла на тонзиліт, який переріс в артрит, а потім в ендокардит. Останнє захворювання викликало сталу ваду серця – недостатність мітрального клапана. У подальшому лікарі поставили безнадійний діагноз – хронічне запалення ендокарда [12]. На той час це була невиліковна хвороба, і Галині Посвятовській довелось боротися з нею все життя.

Із початком хвороби дівчинка постійно перебувала під загрозою смерті, а життя в прямому сенсі залежало від серцевої діяльності. Невиліковна хвороба була причиною передчасного відходу з життя молоді талановитої поетеси.

Через хворобу майбутня поетеса була практично виключена з життя. При фізичному навантаженні у неї починалась задишка, перехоплювало подих, з'являлося відчуття стискання в легенях і біль під лівою лопаткою. Вона не могла грати з однолітками, їй не дозволяли бігати, стрибати, танцювати, великою проблемою було підійматися сходами. Мати навіть докоряла за те, що вона голосно сміялася – адже сміх також був навантаженням на серце та втомлював її [36].

До початку літа 1945 року Галина Посвятовська була прикута до ліжка. Лікарі забороняли будь-яке фізичне навантаження, у тому числі не дозволяли ходити та вставати з ліжка. Попри сурові заборони, Галина не погоджувалася провести життя в інвалідному кріслі та не могла змиритись з бездіяльністю. Із початком хвороби дівчина знайшла заспокоєння в читанні, прочитуючи одну книгу за іншою. Читала вона і вдень, і вночі, особливо вночі, бо боялась заснути в темряві та померти. Читання було для неї не лише порятунком від хвороби та встановлених нею обмежень, але й джерелом натхнення.

У шкільному віці майбутня поетеса познайомилася і надзвичайно зацікавилася творчістю Адама Міцкевича та Юліуша Словацького, які мали значний вплив на подальшу її творчість [20]. Поетичні образи та метафори, які траплялися у їхніх творах, пізніше віддзеркалилися у власній творчості Посвятовської. У результаті цього впливу, її поезія набула надзвичайної емоційної наповненості та глибини.

Як тільки самопочуття трошки покращилося, вона склала іспити за дев'ятий клас, і у 1948 році поступила на навчання в приватну гімназію «Наука і праця» в Ченстохові. Після закриття гімназії, у 1949 році, перейшла до Першого загальноосвітнього ліцею імені Юліуша Словацького. Наприкінці 1950 року, через поганий стан здоров'я, Галина перервала навчання в середній школі, і більше до неї не повернулася. Так, через хворобу, дівчинка ходила до школи лише два роки, а весь інший час навчалась вдома.

У червні 1955 року, двадцятирічна Галина, всупереч проблемам зі здоров'ям і сімейним труднощам, (батько Галини – Фелікс Мига – у зв'язку з «боротьбою за торгівлю» міністра Гіларі Мінець, був обкладений податком, і в 1949 році відправлений до табору примусової праці в Меленціні) [39], в заочній середній школі Ченстохова складає випускні іспити на атестат зрілості з п'ятьма п'ятірками (з історії, географії з геологією, польської мови, біології та фізики з астрономією) та чотирма трійками (з конституційного права, математики, російської мови та хімії).

Галина Посвятовська була дуже вродливою жінкою (див. Додаток А). Проте саме ця її зовнішня досконалість перетворилася на своєрідну пастку, оскільки підкреслювала контраст між бажаннями жити життям здорової жінки та реальними можливостями. Такі розбіжності викликали внутрішній конфлікт, який проявлявся у постійному прагненні до звільнення від обмежень, накладених серйозним станом здоров'я. У майбутньому ці відчуття та емоції знайдуть відображення у творчості поетеси, у її віршах та нададуть їм особливої емоційної забарвленості.

Зовнішня краса Галини була предметом багатьох обговорень та оцінок. Так Станіслав Грохов'як у своєму вірші «Halszka», присвяченому поетесі написав: «Nie była ładna – była na to zbyt Piękna; nie była tkliwa – była na to zbyt Czuła» / «Вона не була вродливою – вона була занадто вродливою; вона не була ніжною – вона була надто ніжною» [26].

Окрім видатних літературних талантів, Галина Посвятовська приділяла значну увагу своєму зовнішньому вигляду. Як згадує брат поетеси Збігнєв Мига, його сестра мала витончений смак і любила красиво одягатися. Це захоплення вишуканим смаком та стилем були неодмінною частиною особистості Галини, та відображали прагнення до гармонії між внутрішнім світом і зовнішнім образом:

<p>«Lata 60, szare ulice, szarość, szarość, szarość. Jakby z popiołu świat. I na tej ulicy Haśka. Ona nigdy nie poruszała się sama, zawsze ktoś jej towarzyszył. Była nie tylko niezwykle piękna, ale też zupełnie inaczej wyglądała, bo koleżanki z Ameryki przysyłały jej ciuchy, które naprawdę było widać. Haśka wyglądała jak kolorowy ptak w kurniku. Jak się z nią szło przez ulicę, to sto procent ludzi oglądało się za nią,</p>	<p>«1960-ті роки, сірі вулиці, навколо все сіре-сіре. Наче весь світ з попелу. І на тій вулиці Гаська. Вона ніколи не ходила сама, її завжди хтось супроводжував. Крім того, що вона була надзвичайно красива, вона ще виглядала по іншому, адже друзі з Америки прислали одяг, який справді підкреслював її чарівність. Гаська була схожа на яскраву пташку. Якщо ви йшли з нею по вулиці, то стовідсотково</p>
---	--

kobieta czy mężczyzna, wszyscy.» [81]	всі люди дивилися на неї, і жінки, і чоловіки – всі» (переклад власний).
---------------------------------------	--

У своїх спогадах брат Галини Посвятовської також згадує про особливу ауру, яка оточувала його сестру: «*Naśka należała do bardzo rzadkiego gatunku kobiet świetlistych. Gdziekolwiek wchodziła, robiło się jaśniej*» [81] / «Гаська належала до дуже рідкісного виду жінок, які випромінюють світло. Куди б вона не входила, там ставало світліше» (переклад власний).

На жаль, доля розпорядилася так, що через тяжку ваду серця значну частину свого життя поетеса провела в лікарнях і санаторіях. Санаторне лікування у 1953 році в Кудові-Здруй стало для Галини Посвятовської не лише черговим етапом боротьби із хворобою, а й періодом першого кохання. Попри слабкість, дівчина підкреслювала свою жіночність та елегантність: завивала волосся, одягала модні сукні, фарбувала губи та ходила на прогулянки. Під час однієї з таких прогулянок Галина познайомилася зі своїм майбутнім чоловіком, художником Адольфом Ришардом Посвятовським – студентом Національної кіношколи в Лодзі, теж безнадійно хворим на серце [23].

Наперекір хворобі та всупереч рекомендаціям лікарів та батьків молоді люди одружуються. Це був першій суттєвий опір обмеженням, які наклав стан здоров'я на життя Посвятовської.

Шлюб двох закоханих відбувся 30 квітня 1954 року в Ченстохові. Поетесі було лише 19 років. Через два роки спільного життя, 23 березня 1956 року в готелі Європейській в Кракові від серцевої недостатності Адольф Посвятовський помирає. Галина дізналася про смерть свого чоловіка під час лікування в санаторії Рабці. Так, у 21 рік, молода дівчина залишилась вдовою.

1.2. Роль Юліана Александровича у житті та творчості Галини Посвятовської

Зламана горем після смерті чоловіка, молоду поетесу підтримує та заохочує до творчості її лікар і наставник, професор Юліан Александрович

(згодом вона йому присвятить свою другу збірку віршів - «Dzień dzisiejszy» [55] / «Сьогоднішній день»).

Юліан Александрович зіграв велику роль у становленні Галини Посвятовської, як поетеси. Завдяки його підтримці, Галина змогла пережити важкі моменти свого життя та перетворити власний біль на джерело творчого натхнення. Вони познайомилися, коли дівчинці було 14 років і вона потрапила до Третьої клініки внутрішніх хвороб у Кракові, яку він очолював [71]. Як пізніше згадує Юліан Александрович їх дружби з Галиною почалася із такої розмови:

<p>«Pewnego razu Haśka poprosiła mnie bym usiadł przy jej łóżku. Miała bladą twarzyczkę, wargi były sine.</p> <p>– Powiedz mi, profesorze – wyszeptała – co to jest śmierć. Tak się boje umierać. Chcę wiedzieć, to nie będę się bać. I przytuliła się do moich rąk.</p> <p>– Dla przyrodnika – odrzekłem – jest chyba zagadką, jak życie. Dla fizyka – przeistoczeniem materii. Dla wierzącego – to odrodzenie w innym bycie... Dla cierpiącego – wyzwoleniem. Nie masz się więc czego bać.</p> <p>– Tak pan mnie uspokoił, że lęk gdzieś jak czarny ptak ze snu odleciał. » [38]</p>	<p>«Одного разу Гаська попросила мене посидіти біля її ліжка. У неї було бліде обличчя, а губи посиніли.</p> <p>– Скажіть мені, професоре, – прошепотіла вона, – що таке смерть. Я так боюся вмирати. Я хочу знати, тоді не буду боятися, – і вона пригорнулася до мене.</p> <p>– Для науковця, – відповів я, – це, напевно, така ж таємниця, як і життя. Для фізика – це перетворення матерії. Для вірянина – переродження в іншу сутність... Для тих, хто страждає, – звільнення. Тож нема чого боятися.</p> <p>– Так мене пан заспокоїв, що страх відлетів, як чорний птах зі сну.»</p> <p>(переклад власний)</p>
--	--

Одного разу професор Юліан Александрович, помітив на тумбочці пацієнтки збірку віршів Віслави Шимборської, і розглянув поезію як потенційний терапевтичний інструмент, який не буде перенапружувати серце. Він запросив до своєї пацієнтки в лікарню майбутню нобелівську лауреатку.

Зустріч Віслави Шимборської та Галини Посвятовської стала несподіваною, але вкрай важливою подією. Шимборська не лише підтримала Галину в складний життєвий момент, але й відкрила перед нею нові горизонти творчості. Вона, відразу помітила літературний талант у молодій дівчині та стала для неї не тільки наставницею, але й близьким другом. Шимборська допомогла Галині знайти впевненість та натхнення, що сприяло подальшому розвитку творчого шляху Посвятовської.

У своїй книзі «Невиліковних немає» професор Александрович згадує:

<p>«Pewnego wieczoru dostrzegłem na jej nocnym stoliku tomik wierszy Wisławy Szymborskiej. Zrodził się wówczas plan terapii Haški. Może by tak przestawić unicestwiająca ją myśli o śmierci na myśli o tworzeniu, które mogłyby wypełnić pustkę jej życia? Przeprowadziłem panią Wisławę. Obie kobiety uległy wzajemnej fascynacji. W czasie kilku miesięcy pani Wisława wykreowała Haškę na poetkę.» [17].</p>	<p>«Одного вечора я помітив на тумбочці біля ліжка томик віршів Віслави Шимборської. Тоді з'явився план терапевтичного відновлення для Гаськи. Можливо, ми могли б змінити її деструктивні думки про смерть на думки про творчість, і тим самим заповнити порожнечу в її житті? Я взяв із собою Віславу. Обидві жінки піддалися взаємному захопленню. За кілька місяців Віслава перетворила Галину на поетесу». (переклад власний)</p>
---	--

За своє життя Галина перенесла дві операції на серці – першу в 1958 році у Сполучених Штатах Америки, і другу в 1967 році у Варшаві. Завдяки першій операції Галина прожила на 10 років довше, ніж передбачала традиційна медицина. На жаль, після другої операції поетеса пішла з життя.

1.3. Перша операція та початок нового життя у Сполучених Штатах

У 1958 році, завдяки підтримці близьких людей, фінансовій допомозі Юліана Александровича та Яна Курчаба та успішному збору коштів польсько-

американською громадою, Посвятовська виїжджає до США для проведення комплексного лікування. Першим етапом була реабілітація у санаторії «Дебора» в Нью-Джерсі. Згодом, 11 листопада 1958 року, у лікарні Ганемана у Філадельфії відбулося складне оперативне втручання на відкритому серці.

Усвідомлюючи потенційні ризики, пов'язані з хірургічним втручанням, але маючи непереборне бажання позбутися страждань, перед операцією Галина скаже: «*Wolę umrzeć na stole operacyjnym, niż żyć, dusząc się powoli*» [75] / «Я краще помру на операційному столі, ніж буду жити, повільно задихаючись».

Після операції хворе серце майже повністю відновилося, і Галина максимально використовувала наданий долею шанс на життя.

Молода письменниця залишається в США і подає заявку на отримання повної стипендії у престижному приватному Сміт-коледжі для заможних дівчат в графстві Беркшир, Нортгемптон.

Високий розумовий потенціал, успішність у навчанні та цілеспрямованість сприяли отриманню повної стипендії, однак брак англійської мови заважає навчанню. Попри сталу ваду серця, яка особливо завдавала клопоту в моменти інтенсивних зусиль і навчання, поетка демонструє виняткові мовні здібності, успішно адаптується до нового англомовного середовища, за пів року вивчає англійську з нуля до можливості слухати та записувати конспекти лекцій. Як згадує брат поетеси – Збігнев Мига – «*Kiedy dostała możliwość studiowania za granicą, kompletnie nie знаła języka angielskiego. Ona się tam angielskiego nauczyła w ciągu pół roku, praktycznie od zera do takiego stanu, gdzie mogła uczestniczyć w zajęciach, rozumieć wykład, notować...*» [44] / «Коли отримала можливість навчання за кордоном, вона взагалі не знала англійську мову. І вивчила англійську за пів року – з нуля до рівня, який дозволяв учитись, розуміти лекції та записувати конспекти» (переклад власний).

Навчання Галина Посвятовська закінчує за три роки, на рік раніше терміну. І в червні 1961 року здобуває ступінь бакалавра мистецтв та має можливість вступити до докторантури філософського факультету Стенфордського університету в Каліфорнії.

Незважаючи на перспективи академічної та літературної кар'єри, Галина Посвятовська вирішує повернутися на Батьківщину, до родини. Літературним здобутком її перебування за океаном став автобіографічний репортаж «Американський зошит» (reportaż autobiograficzny «Notatnik amerykański»).

1.4. Повернення до Польщі, останній рік життя

У Польщі Посвятовська вступає на четвертий курс філософського факультету Ягеллонського університету та оселяється у Кракові, у відомому Будинку письменників, по вулиці Крупницької 22.

У тому ж році, 25 червня, Галину приймають до спілки письменників Польщі.

Весь свій час поетеса присвячувала переважно літературній праці та філософії. – «Swój czas spędzała przede wszystkim na twórczości literackiej i studiowaniu filozofii na Uniwersytecie Jagiellońskim» [29].

У червні 1963 року Галина успішно складає магістерський іспит і захищає дисертацію на тему «Причинність у системі логіки Джона Стюарта Мілля».

Після першої операції, доля подарувала Посвятовській кілька років справжнього життя, але хвороба поступово поверталась.

Остання активна осінь 1966 року стала для Галини Посвятовської періодом нових вражень та випробувань. Вона отримала довгоочікувану короткострокову двомісячну стипендію від французького уряду та вирушила до Парижа з метою поглиблення своїх знань в галузі філософії. Французька столиця, відома своїм культурним життям та інтелектуальною атмосферою завжди приваблювала її. Однак «*зле серце*», як Галина називала своє серце, не дозволило повною мірою посвятити себе навчанню. Серцева хвороба унеможливило підйом сходами на третій поверх в аудиторії для відвідування лекцій та отримання інформації в деканаті.

Тож, відвідування лекцій, Посвятовська замінює читанням книг, прогулянками Парижем та відвідуванням музеїв. Цей життєвий досвід дозволив

поетесі відкрити нові горизонти та проїнятися культурною спадщиною французької столиці.

Музеї Парижа Посвятовська порівнює з музеями Нью-Йорка, які вона відвідувала наприкінці 50-х – початку 60-х років. Проте на той час у неї було «оновлене» серце, яке дозволяло вільно ходити величезними просторами музейних залів.

Любов до музеїв та розуміння картин, прищепив чоловік, художник та кінорежисер – Адольф Посвятовський. Ця любов до мистецтва і візуальна чутливість стали важливими складниками життя та творчості поетеси. Із тих часів Посвятовська часто використовувала мальовничі засоби у своїх поетичних творах, наповнюючи їх яскравими образами, граючи з кольорами та світлом.

Однак, довготривалі прогулянки музеями швидко виснажували серце Галини. У листах додому вона зізнавалась, що їй страшно хворіти на самоті, без тієї турботи, якою її тісно оточувала родина, особливо мати. «Сонечко», «скарб», «кошенятко», «золотце» – так звертається донька до матері. Мати для Галини була не тільки берегинею та ненею, але також редактором текстів і промоутером [19].

Слід підкреслити, що Галина Посвятовська мала надзвичайно тісні стосунки зі своєю матір'ю, Станіславою Мигною, що також значно вплинуло на її творчість. Як підкреслює Гражина Борковська [21] аналізувати поезію Посвятовської без урахування стосунків з матір'ю неможливо. Втрата першої доньки змусила пані Станіславу бути стресостійкою, спокійною та обережною у вихованні Галини, розуміючи, що її життя можна зберегти лише за таких умов. Водночас мати усвідомлювала, що донька не змириться з обмеженнями, тому намагалася допомогти Галині жити максимально насиченим і повноцінним життями.

Стосунки між матір'ю та донькою були не лише джерелом емоційної підтримки, але й потужним фактором формування поетичного світогляду поетеси. Безмежна віра матері в талант доньки, готовність підтримувати її творчі

пориви навіть у найскладніші періоди життя, послуговували основою, на якій зводилися численні поетичні образи, сповнені глибокої вдячності та любові.

Після завершення навчання у Франції, Галина повернулася до Кракова, де разом з молодшою сестрою Малгожатою оселилася у своїй квартирі в будинку письменників.

На жаль, успіх американських лікарів виявився тимчасовим, хвороба поступово почала повертатись, а організм опинився у попередньому стану відмови. Обстеження показало, що серцевий клапан пошкоджений так само як і до операції.

Попри повернення хвороби, молода поетеса прагнула максимально використати відведений їй час. Вона продовжувала викладати студентам і паралельно, під керівництвом Марії Оссовської, писала дисертацію про етичну думку Мартіна Лютера Кінга. Весняний семестр був для неї особливо важким. Щоб зберегти сили для занять, Галина цілими днями лежала у ліжку, а в університет виходила лише після вживання ліків. Найгірші моменти наступали, коли наставали приступи, тоді їй доводилось переривати заняття.

Спекотне літо 1967 року Галина Посвятовська провела в лікарні у Кракові. Лікарі вважали, що їй можна зробити операцію зі встановлення штучного клапана, але попереджали про можливі ризики. Посвятовська знов вирішила ризикнути, і погодилась на операцію, але цього разу вона відмовилася від поїздки до Сполучених Штатів і поклалася на польських лікарів.

20 вересня 1967 року Галина востаннє лягає в лікарню. Можливо вона відчувала наближення смерті, тому що трохи раніше, у поїзді, який віз її до лікарні в Варшаву, сказала своїй матері: «*Ja już nie wróce*» / «*Я не повернуся*» [16].

3 жовтня 1967 року у варшавській лікарні на вулиці Плоцькій була проведена друга операція на серці Галини Посвятовської.

Після операції лікарі характеризували стан пацієнтки як «безнадійний». Спочатку Посвятовська не могла говорити та була занадто слабка, щоб писати, хоча залишалася при свідомості. Протягом тижня її стан то погіршувався, то покращувався, іноді дозволяючи лише розмовляти.

11 жовтня 1967 року, через вісім днів після операції, внаслідок ускладнень у віці 32 роки Галина Посвятовська пішла з життя.

На похорон до Ченстохова приїхали родичі та друзі, студенти та викладачі. Серед присутніх були відомі польські поети, такі як Тадеуш Сливяк, Тадеуш Новак, Віслава Шимборська та Йозеф Фрасік.

Похована Галина Посвятовська у родинному склепі в рідному Ченстохові на цвинтарі Святого Роха поруч з чоловіком, батьками та молодшою сестрою Ельжбетою. Епітафія на пам'ятнику поетеси містить уривок з її вірша: «...*tak wiele serc ku tobie biegnie, że mógłbyś być...*» [30] / «*Так багато сердець біжить до тебе, щоб ти могла бути...*».

Біографічні етапи життя Галини Посвятовської наведені у Додатку Б.

Як відзначив Б. Сувінський: «Галина Посвятовська поєднувала в собі взаємозаперечні елементи. Вона відзначалася абсолютно непереборним голод пізнання та спрагою до життя, яку нелегко було втамувати. І все це поєднувалося з дуже слабким здоров'ям, що постійно було під загрозою примх серця...» [13, с. 7]

Таким чином, драматичні події життя, хвороба, постійне перебування в лікарнях та санаторіях, щохвилинне усвідомлення швидкої смерті зумовили глибокі роздуми поетки над питанням тлінності життя, і стали одним з ключових факторів, які вплинули на творчість Галини Посвятовської.

Ранні обмеження в активному способі життя та русі сприяли читанню та знайомству з поезією видатних польських поетів, а запропонована терапія Олександровичем через знайомство з Віславою Шимборською стали своєрідним поштовхом для творчого самовираження та джерелом мистецького натхнення та літературного спадку.

2. МІСЦЕ ГАЛИНИ ПОСВЯТОВСЬКОЇ В ПОЛЬСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ

2.1 Особливості творчого спадку поетеси

Галина Посвятовська відноситься до так званого покоління «Współczesności» / «Сучасників», її ім'я стоїть поряд із такими видатними постатями, як Анджей Бурсо (який також помер від серцевого нападу, але вдома), Едвардом Стахурою, Станіславом Грохов'яком, Марекком Гласко, Мироном Бялошевським та іншими, що дебютували наприкінці 50 - х років минулого століття, у так званий період «жовтневого перелому».

Варто зазначити, що Галина Посвятовська сама себе не ототожнювала з жодною літературною групою і не прагнула належати до жодного літературного середовища.

Дослідники поезії Посвятовської також не пов'язують її з процесами десталінізації та жовтневого перевороту та не класифікують за ознакою приналежності до тієї чи іншої літературної течії. Можна сказати, що Посвятовська не є представницею якоїсь школи чи течії, а радше незалежною письменницею, яка черпала натхнення з інших джерел [27].

Станіслав Грохов'як описав її як «феномен автентичного еротизму» [49], безпрецедентний у польській жіночій поезії.

Творчість Посвятовської дуже автобіографічна, а вірші схожі на своєрідний щоденник душі, в якому авторка відверто ділиться роздумами та своїми переживаннями. Твори, витримані у стилі філософських роздумів, зосереджені навколо протистояння кохання та смерті. У них переплітаються мотиви крихкості життя, любові та смерті, відображаються портрети жінок, які прагнуть кохання та усвідомлюють його швидкоплинність.

Поетеса усвідомлювала, що ніщо не дається людині назавжди та все колись закінчується. Однак вона вміла відчувати красу почуттів і акумулювати їх у кількох досконалих, простих рядках.

Поезія Галини Посвятовської вражає своєю емоційною глибиною та психологізмом. Авторка майстерно передає внутрішній світ ліричного героя, який часто постає в образі самотньої душі, що шукає притулку в мистецтві. Використовуючи граматичні трансформації та епітети, Посвятовська створює виразні образи, які западають у душу читача. Теми кохання, втрати та самотності, які постійно присутні в її поезії, викликають широкий спектр емоцій: від глибокого смутку до ніжної меланхолії.

Основний творчий спадок Посвятовської складають її вірші. Вона створювала їх за покликом серця: у прямому та переносному значенні – усвідомлення хвороби та неминучої смерті змушувало поетесу писати швидко, аби тільки встигнути реалізувати свої творчі задуми. Написання вірша займає менше часу, ніж написання роману, і вони не потребують такої ретельної вичитки. Під час роботи над своєю єдиною книгою, саме редагування забирало найбільше часу, вона могла витратити на нього до десяти годин на день поєднуючи з роботою в університеті. Поетка неодноразово переписувала речення, доки вони не втрачали свого первинного значення. Після здачі рукопису, менш ніж за два роки до своєї смерті, вона написала в листі:

«Musiałam tymi wszystkimi pracami porządnie osłabić sobie mięsień sercowy (...) i zaczynam mocno podejrzewać, że mojemu sercu znudziła się rola tego Feniksa, co to z poriołów» [19] / «Всією цією роботою мені прийшлося послабити свій серцевий м'яз (...) і я починаю сильно підозрювати, що моє серце втомилося від ролі Фенікса, що відроджується з попелу» (переклад власний).

На початку своєї творчості Галина Посвятовська використовує романтичні мотиви, виразність мови та емоційну напругу, які були характерні для творчості Адама Міцкевича та Юліуша Словацького [4], якими вона зачитувалася у дитинстві. Однак із часом, під впливом відчаю та хвороби, Галина Посвятовська поступово відходить від впливу романтизму і розвиває свій власний, більш індивідуальний поетичний стиль. Її поезія починає відзначатися унікальними образами, глибоким відчуттям світу та внутрішнього переживання, неспокоєм психіки, яка повстає проти хвороби, що віддзеркалюється у творах.

Основною тематикою творів Галини Посвятовської були особисті переживання, тема жіночої долі, кохання, смерті, які переплелися філософськими роздумами, таїнством людського існування. Але, як вже зазначалося вище, тематика творів Посвятовської з часом змінювалася.

Ранні вірші більш емоційні, наповнені патетикою та меланхолією, а пізні твори відрізняються філософською спрямованістю та глибиною думки. Однак вся творчість поетеси поєднує у собі щирість, емоційність, глибину думки та пошук нового стилю поетичного вираження.

«Першовідкривачем» поезії Галини Посвятовської вважається поет і літературний критик Тадеуш Геримський, який у статті «Прощання з поетесою», надрукованій у 1967 році на сторінках «Газети Ченстоховської», заявив, що спочатку опікувався нею з жалю, не покладаючи на неї особливих надій і не дуже високо оцінював самі твори – як він сам писав «zrobił to z litości, nie oceniając jej poezji bardzo wysoko» [25].

Галина Посвятовська вперше дебютувала 17 грудня 1956 року, на шпальтах «Gazety Częstochowskiej» / «Газети Ченстоховської», з віршами «Szczęście» / «Щастя» та «Człowiek z Annapurny» / «Людина з Аннапурни» [31, с. 190] Середина та кінець 50-х років для Польщі були часами відносної лібералізації після сталінської епохи, коли інтерес до мистецтва та літератури почав зростати, а редакція «Газети Ченстоховської» була одним із центрів культурного життя міста, де молоді поети могли презентувати свої твори.

Вже через рік, в 1958 році краківське літературне видавництво (krakowskie Wydawnictwo Literackie) видає першу збірку віршів Галини Посвятовської, під назвою «Hymn bałwochwalczy» / «Гімн Ідолопоклонству». Збірка викликала захоплення критиків, та у 1959 році на Національному фестивалі молоді поезії була визнана найцікавішим книжковим дебютом.

Літературознавець, професорка Єлизавета Гурнікова згодом напише:

«Dla osoby, która walczyła każdego dnia z nieuleczalną chorobą, najistotniejsze stały się sprawy	«Для людини, яка щодня боролася з невиліковною хворобою, найважливішими стали питання
--	---

<p>dotyczące ludzkiej egzystencji, a zatem i ocalenia tego, co podlega przemijaniu. Najwyższą wartością w poezji autorki Hymnu bałwochwalczego jest życie, a w życiu – miłość.» [67]</p>	<p>людського існування, а отже, збереження того, що піддається швидкоплинності. Найвищою цінністю в поезії авторки «Гімн Ідолопоклонству» є життя, а в житті – любов» (переклад власний).</p>
--	---

У 1961 році, у 23 номері часопису «Сучасність» / «Współczesność» Посвятовська опубліковує репортаж про своє життя в Сполучених Штатах «Notatnik amerykański» / «Американський записник», а в 1967 році в Wydawnictwo Literackie видає автобіографічну книгу Галини Посвятовської «Opowieść dla przyjaciela» / «Розповідь для друга» [33].

Поетична збірка поетеси «Dzień dzisiejszy» [55] / «Сьогоднішній день» (другий том поезії) виходить у 1963 в краківському літературному видавництві (krakowskie Wydawnictwo Literackie), а третій том поезії Галини Посвятовській «Oda do rąk» / «Ода рукам» у 1966 році видає варшавське видавництво «Czytelnik» / «Читач» [27].

У 1968 краківське літературне видавництво (krakowskie Wydawnictwo Literackie) посмертно видає поезію Галини Посвятовської під назвою - «Jeszcze jedno wspomnienie» / «Ще один спогад».

2.2. Вплив Іренуша Моравського на творчість поетеси

Галина була талановитою, привабливою молодою жінкою, яка намагалася жити повноцінним життям, використовуючи кожен його мить. Після трагічної смерті чоловіка, у її житті з'являлися нові романтичні стосунки, які мали вплив на подальшу творчість та світогляд.

Знайомство Галини Посвятовської зі сліпим поетом Іренеушем Моравським стало знаковою подією в її житті та творчості. Вони познайомилися наприкінці 1956 року в Ченстохові, на першому авторському вечорі поетеси в редакції «Газети Ченстоховської» [76]. Іренеуш Моравський був закоханий у

Посвятовську, і не приховував цього. Для Посвятовської він був дуже близький, «як її власне серце», але вона його не любила. Як вона написала в «Розповіді для друга»: «Навряд чи ти зможеш заперечити, що кохав мене... і все ще кохаєш ... Я знаю, що кохаєш, і може це жорстко – сказати тобі я не кохаю тебе...І все ж ти близький мені настільки ж, як і моє власне серце» [10, с. 33]. Однак пізніше Посвятовська зізнається, що одного разу в листі до Іренуша написала - «Я тебе кохаю» [68].

Поки Галина лікувалася і навчалася у Сполучених Штатах, молоді люди постійно листувалися між собою. Ці листи були наповнені взаємною ніжністю та чутливістю. Однак, після повернення Посвятовської до Польщі, інтенсивність листування почала знижуватись, і врешті Іренеуш перервав із нею контакт і припинив листування.

Через роки Моравський напише про ці стосунки:

<p>«Gdybym miał opowiedzieć więcej, musiałbym umieć opowiedzieć kobietę, która na zawsze i bardzo chciała być kochana, a w zamian za to dawała tak wiele – pozwalała się kochać. Przeważnie ludziom to nie wystarcza. Wydaje się, że wtedy nie wystarczało i mnie. Po latach sędzę, że jak dla mnie było to i tak za dużo.» [68]</p>	<p>«Якби я мав розповісти більше, то мав би розповісти історію жінки, яка хотіла, щоб її сильно і вічно кохали, а натомість вона дала б дуже багато – вона б дозволила себе кохати. Зазвичай людям цього недостатньо. Здається, мені тоді теж цього було недостатньо. Через роки я думаю, що це було забагато для мене» (переклад власний).</p>
--	---

Галина хотіла опублікувати їхнє листування ще у 1960 році, але Моравський не дав згоди на публікацію. Він бунтував проти її літературної творчості, називаючи її продажною.

Лише після смерті Муравського, його дружина Хеленс Муравська їх опублікує. Так, у 2017 році виходить збірка цих листів під назвою «Tylko mnie prośsz» / «Просто поглядь мене». Сьогодні ці листи сприймаються як одна з найпрекрасніших історій кохання двох надзвичайно близьких людей [42].

Галина Посвятовська, не змирившись із розривом із Муравським, написала автобіографічну повість «*Opowieść dla przyjaciela*» / «Розповідь для друга», яка базується на їхньому листуванні та символізує своєрідний останній лист. Попри те, що поштовхом для написання було замовлення видавництва «*Nasza Księgarnia*» / «Наша книга» на життєстверджуючі мемуари в прозі, метою яких було показати молодим читачам, як боротися зі хворобою, «Розповідь для друга» із самого початку не відповідає цим педагогічним вимогам. На перших сторінках книги авторка згадує про спробу самогубства: «*Nawet wtedy, gdy zapragnęłam umrzeć, nie popełniłam zdrady i nie zawiodłam twojej wiary we mnie*» / «Навіть тоді, як захотіла померти, не зрадила і не вбила твоєї мрії в мене» [10, с. 8].

Повість «Розповідь для друга» представляє вміло побудовану хронологічну оповідь, над якою авторка працювала протягом п'яти років. Поетка зосереджується на деталях свого життя, що збереглися в пам'яті, опускаючи порядок і точність фактів. Повість позбавлена дат та імен, а друг, до якого звернена оповідь – це Іренеуш Моравський.

У повісті Посвятовська розповідає про свою біографію: про своє дитинство та юність, знайомство з майбутнім чоловіком та його смерть, постійні обмеження спричинені хворобою, подорож до США та операцію на серці у філадельфійській лікарні Ганемана. Авторка детально описує власний досвід важкої хвороби, що супроводжується значними обмеженням, постійне відчуття слабкості, безсилля та відсутності дієздатності. Водночас вона передає ентузіазм і оптимізм, які відчула одразу після першої операції. У творі прослідковується динамічний перехід від страху і тривоги, фізичної слабкості та немочі до порятунку та одужання.

У 1985 році на польських екранах вийшов художній фільм «*Tętno*» / «Пульс», сценарій якого базується на оповіданні «Розповідь для друга», на тих листах, де поетеса розповідає про своє кохання та шлюб з Адольфом Посвятовським. Режисером фільму став Герард Залевський, який особисто знав

поетесу та її чоловіка. Головну роль Галини зіграла Єва Єнджеєвська, тоді студентка третього курсу театральної школи у Кракові.

Галина Посвятовська боролася з долею своїми віршами, залишивши по собі літературну спадщину, яка продовжує її життя і донині.

Сама про себе вона напише так: *«Jeśli poetów mierzy się wielkością ich niepokoju, to ja przeszłam własną genialność»* [37] / *«Якщо поетів вимірюють величчю їхньої тривоги, то я перевищу власну геніальність»* вклавши у це зізнання трагізм свого життя і своєї поезії.

У творчості Посвятовської звучить автентичний, пронизливий голос людини, яка відривається від смерті та живе навіть за межами фізичних можливостей свого тіла. Інтенсивна жага до життя, активна участь у ньому, можливо і прискорили завершення життєвого шляху поетеси. Смерть стала її постійним супутником, у своєму вірші *** (*doła jest taka długa...*) поетеса зізнається: *«Jeśli nie będę umierać kilka razy na dobę czym wypełnię czas»* [62] / *«Якщо не буду вмирати по кілька разів на день, то чим заповнити час»*.

Як написав після її трагічного відходу відомий польський поет Станіслав Грохов'як: *«Pozostawiła po sobie wielki smutek- nie ten, żałobny, który mija z opadnięciem ostatnich liści z cmentarnego wieńca, ale ten, który odsłania nam pochmurne dziedziny naszego wspólnego losu»* [37] / *«Вона по собі залишила великий смуток – не той жалобний, що проходить з осипанням останнього листа з цвинтарного вінка, а той, що відкриває нам похмурі закутки нашої спільної долі»* (переклад власний).

До 30-ї річниці смерті поетеси видавництво «Wydawnictwo Literackie» видало чотиритомник «Dzieła» / «Твори», доповнені раніше не опублікованими віршами, листами, дитячою казкою та драмою [54].

2.3. Основна тематика поезії Галини Посвятовської. Переплетення любові та смерті

Лірична поезія Галини Посвятовської не торкається тем, які обертаються навколо зведення рахунків зі сталінізмом або оспівування «нової Польщі». Поетеса зосереджується на витривалості, збільшенні відчуття себе і того, що відрізняє її від інших.

Поезія Галини Посвятовської надзвичайно чуттєва і з перших своїх творів позначена трагічним тавром неминучої смерті. Невиліковна хвороба і постійний страх за життя спонукають до примусового виживання, викликають потребу самовизначення, характерною рисою якої є боротьба за збереження балансу між усвідомленням неминучого кінця життя і прагненням якомога інтенсивніше відкрити для себе присутність індивідуального, самодостатнього «Я». Разом із тим, в ній відчувається жага до життя, до переживань, до бачення світу та любові. У поезії Посвятовської акцент робиться на чуттєвість, вона малює образи жіночого тіла, як його можливості, так і обмеження.

Тому творчість Галини Посвятовської можна визначити як приклад лірики протистояння неминучому, очікування виконання приречення – діагнозу (своєрідний фаталізм, заснований на медичних знаннях). Спосіб компенсації та збереження цілісності «Я» – зосередження передусім на видимому, відчутному і матеріальному, на тому, що також приречене на швидкоплинність, розпад і ентропію. Своєрідність творчості поетеси визначається передусім любов'ю і смертю, які присутні одночасно (зокрема, любов'ю коханого, мами, брата, молодшої сестри та інших, і... постійним контактом із хворими в клініках, які вмирали... [43].

Марія Марцинкевич-Гурна, авторка та режисерка радіоп'єси, присвяченій Галині Посвятовській «*Naśka. Opowieść o Halinie Poświatowskiej*» / «Хаська. Розповідь о Галині Посвятовській» так характеризувала її творчість:

«Spotkanie z poezją Poświatowskiej jest dla mnie niezwykłym doznaniem. Во	«Зустріч з поезією Посвятовської це надзвичайний досвід для мене.
---	---

<p>chyba żadna poetka nie potrafiła tak sensualnie ująć zjawiska miłości jak ona. Całe jej życie było tańcem na linie, lawirowaniem między życiem a śmiercią. A właściwie było grą z samym życiem o każde przeżycie, każdą emocję, każde doznanie. O jeszcze jeden pocałunek, o bliskość i miłość. Szczególnie tą zmysłową, stąd też pomysł na słuchowisko. Aby właśnie w tym intymnym, tak bliskim spotkaniu spróbować opowiedzieć o niej. O targających nią dylematach. O spotkaniu z samą sobą.» [35]</p>	<p>Оскільки я не вважаю, що якомусь поетові вдалось би так чуттєво передати феномен кохання, як їй. Все її життя було танцем на канаті, маневруванням між життям і смертю. По суті, це була гра з самим життям за кожне переживання, кожному емоцію, кожне відчуття. За ще один поцілунок, за близькість і любов. Звідси й виникла ідея радіоп'єси. Спробувати розповісти історію про неї в цій інтимній, такій близькій зустрічі. Про її дилеми. Про зустріч із собою» (переклад власний).</p>
--	---

Центральною темою творчості Галини Посвятовської є кохання та смерть. У її поезії часто відображається глибокий зв'язок між цими двома аспектами життя, що надає їй творам особливої емоційної глибини. Кохання для неї було одночасно джерелом радості та страждання, а усвідомлення смерті, неминучого супутника життя, надавало їй поезії характерного тону смутку і роздумів.

Поетеса переплітає ці два найглибші та найуніверсальніші людські переживання, наче нитки у вишуканому мереживі. Ці два полюси людського буття в її творчості набувають неповторної інтенсивності та інтимності, створюючи багатогранну і зворушливу картину існування. Її твори часто стосуються теми втраченого кохання та страху смерті, яка може настати будь-якої миті.

У своїй поезії Посвятовська розмірковує над питанням, чи може любов пережити смерть, чи може подолати час і розлуку. Для неї любов – це не лише почуття, але й спосіб подолання смерті. А в деяких віршах смерть стає

неодмінною частиною любові, її доповненням. Поетеса вірить, що кохання може тривати вічно, навіть після фізичної смерті.

Таким чином, у її творчості можна виділити наступні мотиви поєднання кохання та смерті: любов перед обличчям смерті; смерть як доповнення до любові; кохання як спосіб подолання смерті.

Чудовим прикладом поезії Галини Посвятовської, в якому поєднані тема кохання, хвороби та смерті є вірш «*Zawsze kiedy chcę żyć krzyczę*» [64, с. 339] / «Завжди коли хочу жити я кричу», переклад Бартош Сувінський [13, с. 67]. (див. Додаток В).

Вірш є глибоко емоційним і ліричним, він показує інтенсивне прагнення до життя і страх його втратити. Посвятовська використовує метафору людських стосунків, щоб передати свої стосунки з життям, що надає віршу інтимного звучання.

Вірш «*Zawsze kiedy chcę żyć krzyczę*» написано верлібом, кількість слів у рядку не постійна, рима відсутня.

Вірш є суб'єктивною лірикою, в якому лірична героїня говорить від першої особи однини: «*krzyczę*» / «кричу», «*umrę*» / «помру», «*szepcze*» / «шепочу», «*przywieram*» / «тулюся».

У вірші можна прослідити дві основні теми – тему кохання і тему смерті. Життя у вірші персоніфіковане, представлене як коханець, з яким лірична героїня має інтимні стосунки. Про це говорять порівняння та епітети «*jego ciepła ręka w mojej ręce*» / «його тепла рука в моїй руці», «*jak gdyby życie było kochankiem który chce odejść*» / «так ніби життя це коханий який хоче піти».

Відносини героїні з життям є інтенсивними та більш емоційними, ніж у більшості людей. Можливо це пов'язано з тим, що героїня не раз стикалася зі смертю і занадто цінує життя. Стосунки з життям стають любовними, лірична героїня відчуває любов і хвилювання. У світі, де часто применшуються важливі аспекти життя, лірична героїня захоплюється фактом власного існування, бо добре усвідомлює крихкість людського буття.

Лірична героїня, всупереч передчуттю що їй можливо залишилося не так багато часу, відмовляється здаватися без опору. Вона звертається до життя, з тією ж палкістю, як до коханого, який її залишає «*życie odchodzi ode mnie przywieram do niego*» / «життя лишає мене я тулюся до нього», а вираз «*wieszam tu się na szyi*» / «я вішаюся йому на шию» свідчить про рішучість і наполегливість у збереженні цих стосунків.

Авторка звертається безпосередньо до життя, з'являється благальний заклик: «*życie nie odchodź jeszcze*» / «життя ще не йди», що свідчить не лише про бажання вижити, але й про бажання на повну насолоджуватися життям. У цьому контексті життя – це не лише біологічне існування, але й досвід, сповнений різних емоцій та насолода повсякденними подіями. Цей заклик до життя, щоб воно залишилось, можна розцінювати як прагнення яскравих емоцій, всупереч труднощам.

Вигук «*umre jeśli odejdiesz*» / «я помру, якщо підеш» – це кульмінаційний момент вірша, що виражає рішучість боротися за кожен день, кожен подих. Це може бути крик відчаю перед обличчям неминучості смерті, але також вираз поваги до життя і вдячності за нього, незважаючи ні на що. Зіткнувшись із візією втрати, лірична героїня знаходить сили для самовираження, вступаючи в інтенсивні стосунки з життям, до якого ставиться як до коханого, за якого буде боротися докладаючи всі зусилля.

Аналізуючи біографію Галини Посвятовської, видно що лірична героїня асоціюється з самою поетесою, а вірш – як відлуння її власного досвіду. Боротьба за життя, яку веде лірична героїня, стає метафорою автентичної боротьби поетеси з власними фізичними обмеженнями.

Розглянемо що один вірш поетеси, у якому тісно переплетені теми кохання, смерті та надії – «*Kiedy umrę kochanie*» [57] / «Коли я помру коханий» – переклад власний (див. Додаток В).

Порівняно з іншими віршами Посвятовської, цей твір має регулярну і ритмічну структуру, що є нетиповим для поезії двадцятого століття. Така форма

робить вірш придатним для музичного виконання, що і було реалізовано кількома виконавцями.

На основі цього вірша було створено кілька пісень. Так, у 1989 році польська співачка та композиторка Агата Буджинська написала музику та аранжування до нього і заспівала пісню «Testament» [22] / «Заповіт». Ця пісня, яка глибоко зворушує своєю емоційністю та ліричністю, стала своєрідним культурним мостом між поезією та музикою, підкреслюючи драматичну красу тексту Посвятовської.

А у 2007 році польський співак Януш Радек також звернув увагу на цей вірш, і поклавши його на ноти, заспівав пісню «Kiedy Umrę Kochanie». Виконання Радека додає емоційної глибини вірша, підкреслюючи його меланхолійний настрій [69].

У вірші «Kiedy umrę kochanie» (див. Додаток В), поетеса висловлює свої останні побажання та приймає прожите життя. Він наповнений тугою, викликаючи глибокі роздуми про кохання та людське існування. Лірична героїня – жінка, яка у формі монологу до коханого, розмірковує про свою смерть та хоче заспокоїти свої страхи, і переконатись у взаємному коханні.

Здається, що героїня знайшла спокій в усвідомленні своєю неминучою смерті. Вона не говорить про неї з жахом, а сприймає спокійно, навіть із певним оптимізмом. Лірична героїня усвідомлює, що одного дня побачить сонце востаннє і її життя закінчиться. При цьому уникаючи слова «труна» вона стверджує, що стане «довгим, досить сумним предметом».

Лірична героїня глибоко закохана, і постійно думає про свого обранця. Вона пише йому листи, щоб освідчитись у коханні. Можливо так їй легше висловити почуття, а можливо через відстань між ними. Або, відчуваючи наближення смерті, таким чином жінка прагне залишити про себе спогад і зберегти свою присутність у житті коханого навіть після своєї смерті.

Усупереч переживанням та тривозі, листи героїні наповнені надією. Вона ділиться любов'ю та піднесенням, яке відчуває завдяки коханому. Однак листи викликають у неї занепокоєння, і вона не може показати їх партнеру. Листи

потрапляють до печі, де згорають. Слова, написані під впливом почуттів, зникають безслідно, залишившись непрочитаними. Врешті-решт листи перетворюються на попіл.

Дивлячись на вогонь, героїня розмірковує про майбутнє. Відчуває тривогу, бо бачить його в похмурих барвах, хвилюється, що їхнє спільне щастя скоро закінчиться. Але не хоче залишатися на самоті та впевнена, що не знайде щастя без коханого. Вона покладає всі свої надії на партнера, віддає йому контроль над реальністю і беззаперечно довіряє йому.

Героїня вірить, що чоловік залагодить її життєву трагедію і дозволить відчувати себе захищеною та коханою. Примирившись зі своєю неминучою смертю, її цікавлять тільки обставини, бажаючи померти на руках коханого, а не на самоті. Жінка вірить, що чоловік підтримає її та буде поруч до останньої миті. Реальність у творі відіграє роль ворога, з яким закохана пара мусить зіткнутися. Чоловік для героїні є синонімом усього найкращого, безпеки, миру, тепла, який буде пам'ятати про неї, навіть після смерті.

Метафоричність та мова вірша. У вірші героїня безпосередньо звертається до адресата – коханого чоловіка: «*umrę kochanie*» / «*я помру, коханий*»; «*myślę o tobie*» / «*думаю про тебе*», «*piszę do ciebie*» / «*пишу тобі*», та має до нього прохання, що виражено в наказовому способі: «*a ty nie pozwól przecież żebym umarła*» / «*а ти не дозволяй мені померти*», вона хоче переконатися, що про неї в майбутньому не забудуть. Серце, спрагле любові, символізує сильне бажання бути коханою та отримати емоційну підтримку від партнера: «*z moim sercem miłości głodnym*» / «*з моїм серцем, спраглим любові*».

Лірична героїня – жінка, яка присутня у вірші, висловлює свої роздуми про кохання між двома людьми. Вона звертається до чоловіка і розповідає йому про всі свої страхи та сумніви. Про це говорять дієслова в першій особі однини та відповідні займенники: «*umrę*» / «*я помру*», «*rozstanę*» / «*я розлучуся*», «*mnie ...przygarniesz*» / «*ти пригорнеш мене...*», «*myślę*» / «*я думаю*»[57].

Стилістичний ряд вірша досить багатий, за допомогою поетичних засобів авторка створила атмосферу інтимної розмови з коханим чоловіком. Висловлювання ліричної героїні набувають образності, з'являються метафори:

- «*będę długim przedmiotem raczej smutnym*» / «і стану довгим і сумним предметом»;
- «*głupie listy – w nich miłość i uśmiech*» [57] / «дурні листи – в них любов і посмішка» (переклад власний).;

Треба зазначити що метафора «*długi przedmiot*» у Посвятовській з'являється не один раз. У своєму творі «Розповідь для друга» поетеса пише про померлу вночі сусідку по палаті: «*Над ранок усе стихло, санітарки в білих хустинках широко відчинили двері палати і випхали на коридор ліжко, на якому лежав подовгуватий предмет, щільно загорнений у простирadlo*» [10, с. 26-27].

У вірші явища та предмети уособлюються, наділяються людськими якостями:

- «*plomień skacze po słowach*» / «полум'я перестрибує через слова»;
- «*gdy się ze słońcem rozstanę*» / «коли розлучуся з сонцем» [57].

Використання епітетів «*głupie listy*» / «дурні листи», «*miłość i uśmiech*» / «любов і посмішка», «*los okrutny*» / «жорстока доля», надають віршу виразності та емоційності.

Підсумовуючи, вищевикладене можна сказати що героїня вірша «*Kiedy umrę kochanie*», роздумуючи про свою неминучу смерть і любов до коханого, відображає саму авторку, яка знала, що її життя може будь-якої миті раптово закінчитися. Як і героїня вірша, Посвятовська використовувала поезію як засіб вираження своїх глибоких почуттів і думок, звертаючись до теми смерті з певним спокоєм і навіть прийняттям. Її вірші, наповнені рефлексіями про існування, залишають після себе сліди, що також перегукується з листами, які героїня пише коханому, щоб зберегти пам'ять про себе. Таким чином, вірш можна вважати своєрідним автопортретом Посвятовської, яка через свою творчість прагнула подолати страх смерті та знайти сенс у коханні та житті.

Розглянемо ще один цікавий вірш – «Tutaj leży Izold jasnowłosa» [51] / «Тут Ізольда лежить білява», переклад Бартош Сувінський [13, с. 39] (див. Додаток В), у якому поетеса також звертається до однієї з найвідоміших історій кохання в європейській культурі [41], а лірична героїня ототожнюється з Ізольдою. У цьому вірші тісно переплелися теми кохання, самотності та смерті.

Вірш Галини Посвятовської «Tutaj leży Izold jasnowłosa» характеризується зосередженістю на особистих переживаннях, емоціях та внутрішньому світі ліричного героя. Поетеса у вірші зображує свої глибокі відчуття: любов, сум та очікування. Особиста драма та внутрішні переживання передані через метафори та символіку, що робить цей вірш яскравим прикладом інтимної лірики.

Як і більшість творів Посвятовської цей вірш є білим віршем – він позбавлений розділових знаків і великих літер. Вірш не має регулярної рими, що надає йому більш довільного, невимушеного характеру. Ритм вірша чіткий, але змінюється, що додає тексту динамічності та передає емоційну невизначеність. Відсутність регулярних строф підкреслює меланхолійну, рефлексивну тональність твору.

У вірші поетеса використовує образні метафори, через які передані внутрішні переживання та особиста драма, що роблять його яскравим прикладом інтимної лірики:

– «*trzepotliwy oddech*» / «*тріпотливий подих*»: це метафоричне зображення порівнює тривожне, напружене дихання, із тріпотінням крил птаха, який потрапив у пастку. Таке порівняння створює атмосферу напруженості, тривоги та ніжності, що ілюструє емоційний стан героїні вірша. Ця метафора насичує текст драматизмом та емоційною глибиною, що дозволяє глибшому зануренню в інтенсивність пережитих почуттів;

– «*na spotkanie wybiega mi wiatr*» / «*а назустріч йому вітру порух*» – ця метафора зображує вітер, як живу істоту, що виходить назустріч героїні вірша. Ця метафора вводить динамічний і непередбачуваний елемент, що підкреслює невизначеність і таємничість ситуації.

Вірш «Tutaj leży Izold jasnowłosa» є сучасним відсиланням до середньовічної легенди про лицаря Трістана та королеву Ізольду – пару трагічних молодих людей, які назавжди поєдналися силою чарівного напою, приготованого матір'ю дівчини для неї та її чоловіка, короля Марка.

Посвятовська перенесла героїню середньовічної казки до лікарняної палати, про що говорять порівняння «*na szpitalnym łóżku złota cień*» / «золота тінь на ліжку легка» або «*bardzo jasno jest w szpitalu nocą*» / «ніч в лікарні горить яскраво» [51]. В останню ніч свого життя білява Ізольда лежить на лікарняному ліжку і повільно помирає, бездумно блукаючи по світлій палаті, а її очі, «наче два мокрі від сліз світлячки, сяють по світлій кімнаті»: «*trzepotliwy oddech o ścianę thucze się jak uwięziony ptak*» / «тремтливе дихання б'ється об стіни тріпоче, як спійманий птах».

В останні хвилини свого життя красива, бліда жінка, із заплетеними у косу волоссям, знаходиться на самоті та страждає. Вона передчуває, що не доживе до ранку. Її мучить постійна задишка, дихання прискорене, шумне, тремтяче. На щастя, після смерті її душа повернеться до коханого Трістана, з яким вона поєднана вищими силами.

Представляючи читачеві образ Ізольди, що помирає Посвятовська розповідає про себе. Вона – стражденна кохана Трістана. Поема є своєрідною промовою – щирою і позбавленою вигадки – за роки, проведені в лікарнях, де вона або чекала на нову операцію, або одужувала після щойно перенесеної, страждаючи не лише від болю, але й від туги за родиною, друзями та коханим.

У своїх віршах Галина Посвятовська часто використовує образи птахів, символіка яких втілює чимало людських прагнень. У вірші «Ptaku mojego serca» [61] / «Птах мого серця», переклад Бартош Сувінський [13, с. 117] (див. Додаток В) поетеса розмірковує про людські емоції та духовний стан, досліджуючи ідею заспокійливої сили любові та підтримки, що здатні приносити розраду навіть у найскладніші моменти життя.

Вірш Галини Посвятовської «Птах мого серця» складається з коротких, простих речень, що створюють ритм і своєрідне заспокоєння. Повторювані

фрази, такі як *«ptaku mojego serca»* / *«птаку мого серця»* та *«nakarmię cię ziarnem»* / *«нагодую тебе зерном»* [61], породжують мелодійність і підкреслюють безперервність підтримки та турботи.

Як вже зазначалось, у вірші поетеса досліджує глибокі теми, пов'язані з емоційним і духовним життям людини. Птах, що символізує серце є носієм почуттів, він уособлює ніжність, чутливість і внутрішню боротьбу. Вірш можна читати як медитацію про розмаїття емоцій, які переживає людина. Він демонструє прийняття всіх станів серця – від радості й ніжності до смутку і смерті. Зрештою, навіть найскладніші переживання є частиною нашої внутрішньої подорожі.

Основна ідея твору – приймати всі аспекти життя і шукати внутрішнього спокою, попри труднощі та страждання. Авторка показує, що кожна емоція – як позитивна, так і негативна – має своє місце і значення в нашому житті.

Лірична героїня вірша переживає внутрішню боротьбу та глибокі емоції. До свого серця вона ставиться дуже трепетно, як до живої істоти. Героїня розмовляє із ним, наче з тендітною пташкою, намагається заспокоїти його і нагодувати різноманітним «зерном» емоцій та переживань. Радість і ніжність приносять розраду, тоді як смерть – це прийняття неминучості кінця:

- *«nie smuć się»* / *«не сумуй»* – героїня просить своє серце не сумувати, обіцяючи йому радість;
- *«nakarmię cię ziarnem radości»* / *«нагодую тебе зерном радості»* – запевняє серце в радості, яка може наповнити його і вирватися назовні;
- *«nie płacz»* / *«не плач»* – просить серце не плакати, пропонуючи йому ніжність;
- *«nakarmię cię ziarnem tkliwości»* / *«нагодую тебе зерном ніжності»* – ніжність, як спосіб заспокоїти та втішити серце;
- *«nie szarp się»* / *«не смикайся»* – героїня закликає серце бути спокійним, навіть коли його крила опущені, тобто коли воно відчуває себе пригніченим;
- *«nakarmię cię ziarnem śmierci»* / *«нагодую тебе зерном смерті»* – остаточне примирення з неминучістю смерті [61].

Вірш в цілому відображає спробу віднайти гармонію та згоду із власними почуттями та життям.

Справжнє поетичне перевтілення цього віршу відбулося, коли Muzyka-Andrzej Kurylewicz написав на основі нього музику, а Wanda Warska заспівала пісню [77]. Це музичне втілення вірша надало нове життя словам поетеси та розширило межі сприйняття її творчості. Пісня, створена на основі цього вірша, стала справжнім подарунком для всіх шанувальників поезії Галини Посвятовської. Музика додала нові відтінки емоцій та дозволила ще глибше зануритися у світ, який створила поетеса.

2.4. Любовна лірика Галини Посвятовської

Любов у поезії Галини Посвятовської не є лише абстрактним поняттям, а виступає як суттєвий мотив її творчості. Природа цього почуття пронизує всі її вірші, виступаючи потужним імпульсом, що спонукає до дії та готовності щодня протистояти власній смертності. Це почуття постійно стимулює уяву, розширюючи горизонти уявних мандрівок і пошуків.

Як писав польський поет та літературний критик Michał Sprusiński / Міхал Спрусінський про феномен кохання у творчості Галини Посвятовської: «Кохання ніколи не було для неї крайною ідилічних хвилювань і прекрасних сентиментів. Вона розуміла його як коло ініціації, в якому людська відповідальність існувала повною мірою; як коло солідарності й самотності, прощань і повернень» [73, с. 224].

Любов у творчості Посвятовської виступає як засіб боротьби зі швидкоплинністю часу, переконуючи боротися за кожную мить і кожен подих. Для неї любов є космічною силою, джерелом енергії, що спонукає до творчої діяльності. Поетеса описує кохання як глибоке бажання з'єднатися з іншою людиною, потребу бути почутим і коханим. Це бажання супроводжує її протягом усього життя і знаходить відображення у багатьох її віршах. Навіть назва однієї

із поетичних збірок поетеси точно передає це амбівалентне ставлення до кохання: «Pomiędzy miłość i śmierć» / «Між коханням і смертю...» [60].

Найкрасивіша любовна лірика (див. Додаток Г) та деякі тексти віршів, що розглядаються з перекладами (див. Додаток С).

Вірш Галини Посвятовської «*Badź przy mnie blisko*» / «Будь поруч зі мною» був опублікований у 1963 році у другій збірці поетеси – «*Dzień dzisiejszy*». Це інтимне зізнання в коханні, що зосереджується на потребі близькості та безпеки. Авторка висловлює почуття залежності від коханої людини, присутність якої є для неї прихистком у холодному, невблаганному світі.

<p><i>«Badź przy mnie blisko, bo tylko wtedy nie jest mi zimno. Chłód wieje z przestrzeni. Kiedy pomyśle jaka ona duża a jaka ja. To mi trzeba twoich dwóch ramion zamkniętych dwóch promieni wszechświata»</i> [64, с. 140]</p>	<p><i>«Будь поруч зі мною бо тільки тоді мені не холодно. Холод віє з всесвіту. Коли думаю який він великий і яка я. Тоді мені потрібні твої дві замкнуті руки два проміння всесвіту»</i> (переклад власний)</p>
--	--

У цьому вірші, як і в багатьох інших своїх віршах Посвятовська не використовує великих літер та розділових знаків. Він складається із простих речень, які легко зрозуміти, а короткість і лаконічність вірша підкреслює його інтимний характер.

Вірш характеризується стриманим використанням поетичних засобів, що надає йому мінімалістичного стилістичного забарвлення. Висловлювання ліричної героїні є образними, із використанням метафор «*dwóch promieni wszechświata*» / «*двох променях всесвіту*», та епітетів «*ramion zamkniętych*» / «*замкнуті руки*», які роблять опис більш яскравим.

На ритм вірша впливають повтори «*jaka ona duża, a jaka ja*», «*twoich dwóch ramion zamkniętych dwóch promieni wszechświata*».

Як вже зазначалося, цей вірш належить до любовної лірики, у ньому порушується тема кохання, розлуки, туги за коханою людиною. Авторка висловлює глибокі почуття любові та залежності. Вона відчуває себе загубленою і вразливою у величезному світі, тому потребує близькості коханої людини.

У ньому ліричний герой передає свої особисті переживання, про що свідчить використання дієслів у першій особі однини та відповідних займенників, наприклад «*przy mnie*» / «зі мною», «*mi trzeba*» / «мені потрібні», «*promyśle*» / «думаю». Ці фрази підкреслюють інтимність вірша та вказують на суб'єктивний характер висловлювань.

Поетеса не розкриває ліричного героя, але можна зрозуміти, що це жінка, яка переживає трагедію кохання. Героїня безпосередньо звертається до адресата вірша – ймовірно це той чоловік, з яким вона розлучилася і тепер відчуває його відсутність, і хоче аби він був поруч. У творі показано, що героїня наодинці відчуває себе самотньою, та не може насолоджуватися життям і лише присутність близької людини надає їй життю сенсу і тепла.

Кохання зображено як непереборна сила, навіть біль, завданий жінці чоловіком, не змінив її почуттів до нього. Героїня, як і раніше, покладає надію на свого партнера, лише його присутність може забезпечити їй спокій і безпеку. Вірш представлений як відкрите, сміливе освідчення в коханні. Лірична героїня розуміє, що скоріш за все нею знову знехтують, однак це не змінює її почуттів до коханого, і вона все одно просить, щоб він знову був поруч. Обійми коханої людини для героїні – це притулок від холоду та самотності.

У вірші любов стає символом тепла і відчуття безпеки. Світ, позбавлений присутності коханої людини, є холодним, непривітним і порожнім. Для закоханих людей реальність обмежується маленьким простором між руками коханого. Лише тут можна знайти перепочинок від небезпек ворожого світу. Попри відчуття покинутості, що супроводжує ліричну героїню, твір малює

позитивний образ кохання. Це почуття змінює людське існування і дозволяє віднайти безпеку та щастя у жорсткій реальності.

Вірш, «*Jestem Julią*» [64, с. 35] / «Я Юлія» [13, с. 35] не має офіційної назви, тому його ідентифікують за першим рядком (див. Додаток В). Уперше твір був опублікованим у збірці «Гімн Ідолопоклонництву» у 1958 році. Цей вірш можна вважати ключовим у поезії Галини Посвятовської, оскільки він відображає основні теми та стилістичні особливості її творчості.

По-перше, вірш є яскравим прикладом любовної лірики, яка пронизує всю творчість Посвятовської. У ньому авторка майстерно поєднує особисті переживання з універсальними темами любові, втрати та пошуку сенсу життя.

По-друге, у ньому прослідковується характерний для Посвятовської стиль письма, який відзначається високою емоційною напругою та експресивністю. Використання метафор, символів та інших поетичних засобів створює багат шаровий текст.

Вірш «*Jestem Julią*» є яскравим прикладом мінімалізму в поезії Посвятовської, де кожне слово має вагу і значення. Звикла для поетеси відсутність розділових знаків та великих літер створює відчуття безперервного потоку думок і емоцій, що підсилює інтимність та безпосередність фраз. Лірична героїня переживає кризу нещасливого кохання і намагається побудувати нове життя, без коханого. Через дієслова в першій особі однини та займенники героїня виявляє свою присутність та напряду висловлює свої думки та почуття: «*krzyczę*» / «я кричу», «*wołam*» / «я кличу», «*plamię*» / «я помічаю», «*tam lat 23*» / «мені 23», «*dotknęłam*» / «я відчула». Окремі строфи починаються з анафори «*Jestem Julią*» / «я Джулія», що надає твору певної динаміки, а відповідний темп окреслюють повтори: «*krzyczę wróć wołam wróć*» / «я кричу повернись я кличу повернись».

Мова твору досить проста, але не позбавлена стилістичних засобів. Так зовнішній та внутрішній світи ліричної героїні ілюструють епітети: «*smak gorzki*» / «гірким на смак», «*przygryzione wargi*» / «покусані губи», «*ciemna kawa*» / «чорна кава», «*wysoki balkon*» / «високий балкон».

Метафоричність твору надає коханню риси живої істоти: «*dotknęłam kiedyś miłości*» / «я відчула колись кохання».

Висловлювання ліричної героїні емоційне, в ньому відчувається переживання жінки, яка страждає від нещасливого кохання, а її душевний стан підкреслюється гіперболою: «*tam lat tysiąc -*» / «мені тисяча років -», жінка відчуває себе виснаженою і втомленою від важкого почуття.

Основою віршу є літературна алюзія на Джульетту, героїню драми Вільяма Шекспіра, яка також стикалася з нещасливим коханням. Про асоціацію з твором «Ромео і Джульетта» свідчить згадування балкона – героїні вірша Посвятовської, здається, що вона висить на ньому, тоді як Джульетта Вільяма Шекспіра дивилася з балкона на свого коханого, Ромео.

Героїня вірша Галини Посвятовської зізнається в любові до чорної кави, яка стимулює серце, прискорює серцебиття, але є гіркою, як буває гірким розчарування. Їй лише двадцять три роки, вона молода, але відчувається виснаженою та втомленою, наче прожила тисячу років. Не дивлячись на молоде тіло, її душа досвідчена і стара. Дівчина кличе свого коханого, тужить за ним, до болю кусаючи губи, однак він не з'являється, залишаючи по собі лише порожнечу, горе і страждання.

Причина розриву у вірші не розкривається, але зрозуміло, що він остаточний. І знов, повертаємося до біографії самої поетеси. Вона рано втратила чоловіка, тож якщо ототожнити героїню вірша з авторкою, то це може бути смерть. Героїня вірша все ще жива, але життя позбавлене сенсу, сповнене самотності та болю.

Минуле героїні повністю зруйноване відходом чоловіка, а нова реальність здається чужою, порожньою і позбавлена надії, в ній важко знайти себе. Настрій твору песимістичний, жінка постає ніби мертвою в житті, позбавленою мотивації та бажання, хоча вона все ще намагається давати собі раду і продовжує жити. Можливо, в майбутньому вона знайде щастя, але наразі шансів на це немає, і лірична героїня не бачить надії на краще завтра.

Про універсальність використаного мотиву нещасливого кохання свідчить відчуття ліричної героїні, для якої страждання тривають тисячоліттями. Люди споконвіку однаково переживають розчарування та розбиті почуття, що було невичерпним джерелом натхнення для митців усіх епох.

Зміст вірша універсальний, адже кохання – це почуття, яке переживають люди в усі віки. Хоча ліричний суб'єкт говорить від імені жінки, ліричним героєм може бути й чоловік, який коли-небудь був нещасливо закоханим і змушений був будувати своє життя заново, без коханої людини.

Польська співачка, композиторка та виконавиця Малгожата Бланка у 2015 році створила музику до вірша Галини Посвятовської «Jestem Julią» і виконала пісню під назвою «Wieczny finał» [18]. Це чудовий приклад того, як поезія може бути інтерпретована через музику, додаючи нові виміри до вже глибоких і емоційних текстів.

Візія кохання Галини Посвятовської найкраще характеризується віршем «Odłamałam gałąź miłości» [59] / «Відламала гілку любові» [13, с. 117] – переклад Бартош Сувінський, (див. Додаток В), який є глибоким роздумом про природу любові та її невмирущість. Цей вірш, як і попередній, вперше був опублікований у 1958 році у збірці «Hymn bałwochwalczy».

Як і в попередніх творах поетеси, у цьому вірші відсутні розділові знаки та великі літери. Використана вільна віршована форма, рими відсутні. Твір складається з п'яти строф різної кількості рядків та однорядкового вигуку. Кількість складів у рядку також не є постійною.

Вірш є прикладом суб'єктивної лірики, де лірична героїня чітко виражає свою присутність. Про це свідчать дієслова у першій особі: «odłamałam» / «відламала», «pochowałam» / «поховала» та словосполучення «moja głowa» / «моя голова», «moje wargi» / «мої губи», «moje oczy» / «мої очі».

Стилістичний склад вірша різноманітний, а найважливішу роль в ньому, як і в іншій ліриці поетеси відіграють метафори [59], [13, с. 117]:

– «odłamałam gałąź miłości umarłą pochowałam w ziemi» / «відламала гілку любові мертво в землю поховала»;

- «*mój ogród rozkwitł*» / «зацвіла садом»;
- «*jeśli w ziemi pogrzebiesz odrasta*» / «поховаєш в землі відростає»;
- «*serce miłości mojej było domem*» / «воно (серце) було її домом»;
- «*ją pogrzebać chciałam w moim sercu*» / «хотіла поховати у своєму серці»;
- «*moje serce tańczyło na wierzchołkach palców*» / «танцювало моє серце навшпиньки»;
- «*pogrzebałam moją miłość w głowie*» / «поховала свою любов в голові»;
- «*chwyciłam miłość aby ją połamać lecz giętka była opłotła mi ręce*» / «схопила любов, щоб її поламати, але звивалася і обплела мої руки».

Метафоричне порівняння незламності та невмирущості любові у вірші передане у фразях: «*jeśli ją w ziemi pogrzebiesz odrasta jeśli w powietrze rzucisz liścieje skrzydłami jeśli w wodę skrzela błyska jeśli w noc świeci*» / «поховаєш в землі відростає пожбуриш до неба листяніє крильми у воду блискає зябрами у ніч світить», що підкреслює здатність любові пристосовуватись і виживати за будь-яких умов.

Також у вірші використовуються епітети: «*drzwi sercowe*» / «сердешні двері»; «*sercowe ścianu*» / «сердешні стіни») та порівняння: «*moja głowa ma kształt kwiatki*» / «голова моя схожа на квітку»; «*moje oczy świecą jak dwie gwiazdy*» / «мої очі світять, як дві зорі» «*moje wargi czerwiejsze są niż świt*» / «мої губи червоніш зоряниці».

В основі вірша «*Odłamałam gałąź miłości*» Галина Посвятовська поклала символізм. Гілка любові символізує саму любов, яка, навіть будучи відламанною, продовжує жити та розквітати.

Лірична героїня вірша зображена як нещаслива жінка, яка страждає від кохання і за будь-яку ціну хоче позбутися його, однак всі спроби марні. Можливо їй довелося розлучитися з коханим і почуття стало джерелом страждань. Однак кохання занадто сильне і позбутись його неможливо.

Вірш складається з поетичних образів, які показують нездоланність почуття. Лірична героїня відламує гілку кохання від дерева і закопує її в землю. Однак гілка виживає і цвіте садом. Так само і любов ліричної героїні, не

проходить, навіть коли коханий вже не з нею. Таким чином, показано, що кохання не можна вбити. Ніяка сила не здатна побороти справжнє почуття – у землі відростає гілка, у повітрі виростають крила, у воді вона вчиться дихати й плавати, її можна побачити навіть у темряві, бо вона світиться власним світлом.

Кохання зображується як неконтрольована сила, могутніша за природні стихії, а образи природи, поетеса використовує, щоб показати, як любов може відроджуватися в різних формах – у землі, воді, повітрі та навіть у темряві.

Відтак, лірична героїня вирішує поховати кохання у власному серці та ні з ким не поділиться своїми переживаннями. Втім кохання ставиться до серця, як до своєї оселі, саме з нього воно і виходить. Героїня також зазнає невдачі у спробі подолати любов розумом. Попри те, що героїня хоче скористатися здоровим глуздом і позбавити себе страждань, любов виявляється сильнішою.

Наостанок, героїня робить ще одну спробу, намагаючись знищити кохання власними руками. Однак почуття виявляється гнучким і огортає її руки. Кохання здатне пристосуватися до будь-яких обставин, пережити будь-які труднощі. Лірична героїня стає заручником власного почуття, і підкоряється своїй долі.

Так поетеса показує, що кохання бере під свій контроль і тіло, і розум людини. Кожна подальша спроба захиститися демонструє героїні неможливість цього і наскільки великою є сила почуттів. Таким чином, кохання зображується як не зламна сила, яка не піддається контролю і здатна пристосуватися до будь-яких умов.

2.5. Відображення смерті в ліриці Галини Посвятовської.

Тема смерті у творчості Галини Посвятовської займає провідне місце, відображаючи її особистий досвід боротьби з хворобою. Неминуча близька смерть постійно супроводжувала поетку, змушуючи усвідомлювати тлінність життя. Посвятовська не приховує свого страху смерті, але протистоїть йому і водночас намагається зрозуміти й прийняти його. При цьому у деяких віршах

смерть розглядається як звільнення від страждань, як перехід до іншого, кращого світу.

У ставленні Посвятовської до смерті можна виділити наступні складники:

- усвідомлення плинності часу;
- страх смерті;
- смерть як звільнення.

Поетеса часто використовує метафори та символи, щоб передати свої почуття і роздуми про смерть, що робить твори глибоко особистими й водночас універсальними, а сама поезія стає своєрідним діалогом з читачем про сенс життя і смерті, про страхи та надії, які супроводжують кожну людину.

Особливо зворушує невеликий вірш – «Czy świat umrze trochę» / «Чи помре трохи світ» який також перекладений угорською мовою. Переклад власний.

<p>«Czy świat umrze trochę kiedy ja umrę patrzę patrzę ubrany w lisi kołnierz idzie świat nigdy nie myślałam że jestem włosem w jego futrze zawsze byłam tu on – tam a jednak miło jest pomyśleć że świat umrze trochę kiedy ja umrę» [52]</p>	<p>«Чи помре трохи світ коли я помру дивлюсь, дивлюсь одягнений у лисяче хутро іде світ ніколи не думала що я шерстинка в його хутрі завжди була тут а він там і все ж приємно думати що світ трохи помре коли я помру»</p>
--	---

Вірш Галини Посвятовської «Czy świat umrze trochę» розкриває глибокі роздуми про життя, смерть і взаємозв'язок між людиною та світом. Невеликий, всього на тринадцять рядків, вірш написаний простою, але емоційною мовою, що надає йому особливого емоційного забарвлення. Починається він з

філософського питання про значущість особистості в контексті єдиного цілого та впливу її смерті на світ: *«czy świat umrze trochę kiedy ja umrę»* / *«чи помре трохи світ коли я помру»*.

Метафоричне порівняння образу світу, який *«ubranu w lisi kolnierz»* / *«одягнений у лисяче хутро»*, символізує холодність і відчуженість. Це може вказувати на те, що світ продовжує свій шлях незалежно від індивідуальних життів.

У вірші лисиця символізує світ, а хутро – структуру світу, в якому героїня – лише одна волосинка серед багатьох *«nigdy nie myślałam że jestem włosem w jego futrze zawsze byłam tu on – tam»* / *«ніколи не думала що я шерстинка в його хутрі завжди була тут, а він там»*. Це образ, який показує, наскільки незначною може здаватися окрема людина перед обличчям неосяжного світу. Контраст між «тут» і «там», який використовує авторка, показує цю дистанцію між собою і світом.

Твір завершується на позитивній ноті, що *«приємно думати»*, що світ трохи зміниться після її смерті. А думка героїні про те, що з її смертю світ *«umrze trochę»* / *«трохи помре»*, є своєрідною спробою знайти сенс у власному існуванні та впливі на світ.

Цей вірш є глибоким роздумом про людське існування, взаємозв'язок із навколишнім світом і пошук сенсу в житті та смерті. Він спонукає задуматися про власне місце у світі та вплив, який людина має на нього.

Вірш Галини Посвятовської *«Wiersz dla mnie»* / *«Вірш для мене»* на перший погляд, може здатися колисковою піснею, однак при глибшому аналізі відкривається його велика емоційна сила. Він як своєрідний внутрішній монолог, звернений до маленької дівчинки Хаськи, яка є алегоричним образом самої поетеси.

Через цей образ поетеса передає свої найглибші переживання, страхи та надії, створюючи інтимний і зворушливий діалог із собою.

<p><i>«Hasiu Hasieńko</i> <i>nie bój się nic</i> <i>masz takie ładne usta</i></p>	<p><i>«Хасю Хасінько</i> <i>не бійся нічого</i> <i>у тебе такі гарненькі уста</i></p>
---	---

<p><i>i takie oczy wiesz – zaciśniesz ładne usta zamkniesz ładne oczy i jeszcze dłoń w niewielką zwiniesz pięść</i></p> <p><i>Hasiu Hasienko</i></p> <p><i>miałaś sukienkę w kropki miałaś lubiłaś dzwonić koralikami lubiłaś</i></p> <p><i>i miasto które przychodzi w nocy kochalaś – tak spójrz – to wcale nie tak daleko oni mówią – niebo spójrz – to całkiem blisko oni mówią – noc a ty – wrócisz do miasta wykwitniesz imieniem na ustach</i></p> <p><i>Hasiu Hasienko</i></p> <p><i>już trzeba iść no chodź» [63]</i></p>	<p><i>i такі очі, знаєш – стиснеш свої гарненькі уста заплющив свої гарненькі очі і стиснеш руки в кулачок</i></p> <p><i>Хасю Хасінько</i></p> <p><i>у тебе була сукня в горошок у тебе була ти любила брязкати намистом ти любила</i></p> <p><i>і місто, що приходить вночі ти любила – так подивись – це не так далеко вони кажуть – рай подивись – то зовсім близько вони кажуть – ніч а ти – повернешся до міста розквітнеш ім'ям на вустах</i></p> <p><i>Хасю Хасінько</i></p> <p><i>уже треба іти ходімо» (переклад власний)</i></p>
--	--

Як і більшість інших творів Галини Посвятовської, вірш «Wiersz dla mnie» написано без використання розділових знаків та великих літер, що дозволяє вільно виражати свої емоції та думки

Вірш має регулярну і ритмічну структуру, у ньому простими словами порушуються споконвічні питання життя і смерті. Короткі речення та слова, що повторюються: «*Hasiu Hasienko*», «*ładne usta*» / «*гарненькі уста*», «*miałaś*» / «*у*

тебе була» «*lubiłaś*» / «*ти любила*», «*spójrz*» / «*подивись*» надають віршу ритмічності, нагадуючи колискову пісню, однак при глибшому аналізі, можна побачити, що він має значну емоційну силу.

У вірші авторка заспокоює маленьку дівчинку, яка дивиться в обличчя смерті. Мотив відходу з життя в ньому виступає не як щось страшне, а як природний етап, до якого готується героїня. Місто, яке «*приходить вночі*», метафорично показує перехід від життя до смерті. Воно стає символом тиші та завершеності, де героїня знаходить спокій і останній притулок.

Ніч у вірші виступає не чимось страшним, а навпаки, близьким і знайомим, що робить перехід життя-смерть менш трагічним. Такий образ ночі, як втілення спокою, можна побачити, звернувшись до біографії самої поетеси, коли вона «на певному етапі свого життя цілими ночами читала і вкладалася спати вже на світанку, разом із першим ранковим щебетанням птахів. Вона боялася спати в темряві від страху перед смертю, яка могла прийти уві сні» [1].

Використання епітетів «*ładne usta*» / «*гарненькі вуста*», «*ładne oczy*» / «*гарненькі очі*» у вірші підкреслюють дитячу невинність і красу Хасенькі, а «*sukienkę w kropki*» / «*сукня в горошок*» – маленька, але значуща деталь, яка викликає образ безтурботного дитинства маленької дівчинки.

Для більш емоційного впливу та створення образу авторка використовує метафори. Одна з найвідоміших метафор поетки: «*wykwitniesz imieniem na ustach*» / «*розквітнеш з ім'ям на вустах*» передбачає, що пам'ять про дівчинку Хасю житиме, як квітка, що розквітає знову. Ім'я тут використовується як символ ідентичності та присутності, що переживає фізичну смерть. А слова «*zamkniesz ładne oczy*» / «*заплющив свої гарненькі очі*», «*zaciśniesz ładne usta*» / «*стиснеш свої гарненькі уста*», «*już trzeba iść*» / «*уже треба йти*» чітко вказують на неминучу смерть.

Цей твір є свідченням надзвичайної чутливості поетеси та її вміння виражати найглибші емоції.

2.6 Основні риси, мова та метафоричність поезії Галини Посвятовської

Характерною рисою поезії Галини Посвятовської є відсутність великих літер та розділових знаків та відсутність типового поділу тексту на висловлювання, що створює у читача враження безперервності та суцільності, мова віршів зазвичай досить проста. Як відзначає Наталія Бельчинко: «Мова поезій Галини Посвятовської нескладна, це мова людина, яка не намагається, так би мовити, вступити в стосунки з мовою і якось щось зашифрувати. Ні, вона говорить, вона хоче бути зрозумілою багатьом. Вона хотіла просто передати біль і назвати речі своїми іменами» [6].

Розглянувши та проаналізувавши деякі відомі та невідомі вірші Галини Посвятовської, можна виділити й інші характерні риси поезії.

1. Особиста та емоційна глибина. Поезія Посвятовської глибоко особиста, часто виражає найглибші почуття та переживання поетеси. Вірші сповнені сильних емоцій, таких як любов, туга, страх.

2. Зосередженість на стані людини. У своїй поезії Галина Посвятовська торкається складності людського існування, звертається до питань смертності, страждання та швидкоплинності життя.

3. Чуттєві та фізичні образи. Поезія містить яскраві та чуттєві образи, які оспівують красу людського тіла та визнають його крихкість.

4. Суб'єктивність. Дуже багато віршів поетеси містять автобіографічні елементи, що дає уявлення про її власне життя та боротьбу з хворобою.

5. Простота та метафоричність мови. Попри глибокі рефлексії, мова поезії Посвятовської є зрозумілою і доступною для широкого кола читачів. Також поетеса часто використовує метафори, щоб висловити свої думки та почуття у більш поетичний та виразний спосіб.

Мова поезії Галини Посвятовської надзвичайно багата на метафори та символи, які дозволяють глибше зрозуміти складні почуття і переживання. Метафоричність мови – одна з найважливіших рис поезії Галини Посвятовської.

Завдяки їй вірші поетеси стають універсальними та позачасовими, зворушують читачів на глибокому емоційному рівні. Метафори дозволяють краще зрозуміти складні почуття та переживання, які супроводжують людину перед обличчям любові та смерті.

Галина Посвятовська дуже часто у своїй поезії для вираження думок і почуттів використовує метафори із рослинного світу. Такі поняття як *квіти, листя, гілки, дерева* у творчості Галини Посвятовської служать символами життя та його циклічності. Так, квіти в її поезії символізують як красу, так і крихкість життя. У віршах згадується їхня тендітна природа, що відображає швидкоплинність людського існування. Квітка, як і людина, розквітає, розвивається і врешті-решт в'яне, що підкреслює тимчасовість і неминучість смерті.

Мотиви дерева, коріння чи гілок можуть символізувати силу, зв'язок з реальністю, але водночас і прив'язку до земного життя, що обмежує душу, яка прагне свободи. Коріння часто символізує біологічний зв'язок людини з природою, в той час, як дерева можуть символізувати духовний розвиток та життя у його розквіті. Як приклад, у вірші «*Odłamałam gałąź miłości*» поетеса порівнює кохання з рослиною, яке потребує догляду та поливу. Любов зображується як тендітна гілка, яку легко зламати, однак в той самий час, при посадці в землю вона проростає і продовжує жити.

Листя в поезії Г. Посвятовської символізують швидкоплинність часу та циклічність природи. Часто листя, що опадає, підкреслює образи смерті або відходу з життя, натякаючи на його мінливість та завершення, особливо в контексті хвороби, з якою поетеса боролася майже все своє коротке життя.

Так, у збірці «*Dzień dzisiejszy*» в одному з віршів використовується метафора: «*moje myśli są jak liście które jesień zrywa z drzew i unosi je wiatr w nieznana dale*» [55] / «*мої думки схожі на листя яке осінь зриває з дерева вітер уносить їх в невідому далечінь*» (переклад власний). Думки порівнюються з листям, що підкреслює їхню плинність, мінливість і невловимість.

Натомість у вірші «A ty jesteśmy liście»: «*a ty jesteśmy liście [...] kotyszemy się barwnie [...] odchodzimy*» [53] / «*а ми листя барвисто колихаємось відходимо*» (переклад власний) та у вірші «Nie kwitnij pod moim oknem»: «*tyle liści odeszło aby nie wrócić*» [58] / «*так багато листя опало, щоб не відродитись*» (переклад власний) – жовтіння та листопад символізує кінець життя та смерть людини. Листопад стає метафорою природного завершення життєвого циклу, підкреслюючи невідворотність смерті через образи навколишньої природи.

Як вже зазначалось вище – смерть і кохання, є ключовими темами поезії Галини Посвятовської, які складно розділити через їхній взаємозв'язок. У творчості поетеси концепт кохання і смерті набуває різних мовних форм, спираючись на розмовні образи, розвиваючи їх і змішуючи різноманітні метафори в межах одного образу Розглянемо деякі метафоричні порівняння та крилаті вислови, що стосуються цих базових тем не тільки в поезії Галини Посвятовської, а і життя в цілому [80]. Цитати та крилаті вислови з творів Галини Посвятовської (див. Додаток Д)

Смерть, як подорож. У вірші «Mówię jej dzień dobry» лірична героїня усвідомлює необхідність свого відходу «*przyszłam żeby odchodzić*» / «*прийшла аби ніти*». Вона детально згадує елементи початку подорожі: «*...krzak głogu porośnięty kroplami deszczu ... barwie domyślając się skrzydeł motyla...*» [64, с. 142] / «*...мокрый від дощу куц глоду барвисті крила метелика...*» (переклад власний), однак жодним чином не конкретизує пункт призначення і кінець шляху.

В іншому вірші «Czasem przychodzi ostra» смерть метафорично зображена як процес трансформації та розпаду на найдрібніші частинки, які падають на землю за законом гравітації. Образ «*пухка земля*» і «*неможливість обіцяти рай*» підкреслюють неминучість і матеріальний аспект смерті. Смерть не романтизується та не ідеалізується, а зображується як природний, хоча й дещо нещадний процес. Такий підхід дозволяє поетично осмислити концепт смерті, підкреслюючи її невідворотність та зв'язок з природою:

<p><i>«czasem przychodzi ostra świadomość konieczności rozkruszonej ziemi nie wiem gdzie idą po śmierci najmniejsze drobiny nie potrafię obiecać im raju śródgwiezdne podróże nie dla nich posłuszne prawu ciężenia spadają spadają» [64, s. 346]</i></p>	<p><i>«іноді приходить гостре розуміння важливості пухкої землі не знаю, куди ідуть після смерті найменші частинки не можу обіцяти їм рай міжзоряні подорожі не для них підкоряючись закону гравітації вони падають» (переклад власний)</i></p>
---	---

Смерть, як перехід в нескінченність. Метафоричне порівняння смерті, як відходу в нескінченність досить часто з'являється у творчості Галини Посвятовської. Так, у вірші «*Ty miły jesteś ślepy*» поетеса метафорично показує що після смерті коханий стає віддаленим і недосяжним, як Чумацький Шлях, який видимий лише вночі:

<p><i>«i stałeś się odległy jak Mleczna Droga widny już nocą tylko» [64, s. 453]</i></p>	<p><i>«і став ти далеким як Чумацький шлях який видно тільки в ночі» (переклад власний)</i></p>
--	---

Крім цього зображення смерті, як процесу повільного згасання і переходу в нескінченність, зустрічаємо у вірші «*Szuflady pełne drogocennych przynależności...*»: «*żegnamy się z liściem z kwiatkiem z liściem i wąską strugą deszczu upływamy w głąb w przestrzeń w czas w niewymierność w nieskończoność*» [64, s. 527] / «*ми прощаємося з квітами й листям і з струмочком дощової води ми переходимо в простір і час у незмірність і нескінченність*» (переклад власний).

Тут смерть метафорично порівнюється з «*струмочком дощової води*», що символізує плавний, неминучий перехід в іншу реальність. Розчинення у просторі, часі та нескінченності підкреслює таємничу сутність смерті, а також те, що вона є природною і незворотною частиною життя.

Смерть, як дотик серпневої ночі. У своєму вірші «Znowu pragnę ciemnej miłości» поетка використовує цікаве метафоричне порівняння смерті, з теплою, серпневою ніччю, яка ніжно торкається ліричної героїні:

<p><i>«przyjdź dobra śmierci rozrzutna bądź jak noc sierpniowa bądź ciepła dotknij mnie lekko» [64, с. 317]</i></p>	<p><i>«прийди добра смерть будь розпусною, як серпнева ніч будь теплою і легко доторкнись мене» (переклад власний)</i></p>
---	--

Смерть у вірші зображена як щось одночасно добре, щедре і таємниче, що приходить і приносить з собою розраду. Смерть персоніфікується як тепла і лагідна сутність, яка, наче людина, ніжно торкається помираючого. Дотик символізує фізичну близькість, але цікаво, що Посвятовська у своїй ліриці не використовує мотив поцілунку смерті. Можливо, тому що ця форма ніжності у неї зарезервована для коханого чоловіка, а смерть виступає третьою особою, що супроводжує закоханих. Така образність показує смерть не лише як кінець, а і як природну частину існування, що приносить мир і спокій.

Смерть як доброзичлива, тиха і недосяжна присутність. Ще одне цікаве метафоричне порівняння смерті з чимось теплим, мирним, приємним зустрічаємо у вірші *** (ona jest z nami...):

<p><i>«ona jest z nami nasłuchuje brzęku osy bawi się moimi włosami w twoje palce wplątana [...] przygina nas do ziemi zapachem cieplem» [64, с. 51]</i></p>	<p><i>«вона поруч з нами прислухайся до дзигжання осі грайливо торкається мого волосся що вплетене у твої пальці[...] вона притискає нас до землі своїм запахом своїм теплом» (переклад власний)</i></p>
--	--

У вірші смерть метафорично зображується як щось тепле і мирне, що знаходиться поруч, «грайливо торкається волосся» однак «запахом та теплом притискає до землі». Ці образи підкреслюють, що смерть є неодмінною

частиною життя, яка тримає нас на вічному ґрунті, що обмежує нашу здатність кохати. Метафора надає смерті якості заспокійливого, але неминучого кінця.

Смерть як образ монахині в білому. У вірші «Mała malutka nie odchodź» смерть ототожнюється з «монахинею у білому одязі», яка «приходить, покриває уста фіолетовим кольором і гасить очі, як свічки в костелі». Образ смерті тут певний і незворотний, пронизує «від серця до горла» і відображає духовний і фізичний кінець. Монахиня в білому уособлює чистоту та спокій, що приходять разом зі смертю, завершуючи життя з певною урочистістю і шаную:

<p><i>«nie większa od śmierci która przychodzi stając pewnie od serca po gardło fioletem powleka usta i gasi oczy jak świece w kościele biała zakonna siostra» [64, с. 560]</i></p>	<p><i>«не більше, ніж смерть яка приходить впевнено крокуючи від серця до горла фіолетовим кольором малює уста і гасить очі як гасить свічі в костелі монахиня в білому» (переклад власний)</i></p>
---	---

Любов, як косметичний засіб. У фрагменті вірша *** «Odkąd się poznałam...» метафора любові виражена через символ помади, що стає важливим реквізитом, і асоціюється з відчуттям коханої людини. Носіння помади в кишені, хоча це може здатися ірраціональним, вказує на бажання бути привабливою і готовою до зустрічі:

<p><i>«Odkąd się poznałam, noszę w kieszeni szminek, to jest bardzo głupie nosić szminek w kieszeni, gdy ty patrzysz na mnie tak poważnie, jakbyś w moich oczach widział gotycki kościół» [64, с. 108]</i></p>	<p><i>«Відтоді, як ми зустрілися ношу в кишені помаду, це дуже безглуздо носити помаду в кишені, коли ти дивишся на мене так серйозно, ніби в моїх очах</i></p>
--	---

	<i>бачиш готичний костел</i> (переклад власний)
--	--

Любов, як життєва енергія та світло. В епізоді вірша «Bez siebie» любов метафорично представлена силою, яка осяює, оживляє життя. Без коханої людини життя стає похмурим і безбарвним, як «*похмуре небо без посмішки*». Сонце, яке повільно і важко сходить, символізує день без світла та радості та робить його млявим і безбарвним. Весь образ показує, наскільки великий вплив любов має на звичне життя і сприйняття світу: «*Bez siebie jak bez uśmiechu niebo pochmurnieje słońce wstaje tak wolno przeciera oczy zaspanymi dłońmi dzień*» [64, с. 444] / «*без тебе як без посмішки небо вкривається хмарами сонце повільно сходить протирає очі заспанними долонями день*» (переклад власний).

Любов, як звиклі побутові речі, як аркуш паперу. У вірші «*Byłeś dla mnie*»: «*Byłeś dla mnie tylko czworokątem papieru lecz moje serce ma właśnie taki kształt*» [64, с. 450] / «*Був для мене лише аркушем паперу, але моє серце має саме таку форму*» (переклад власний) поетеса показує, як кохання змінює життя та надає йому сенс. Спочатку кохання здається простим і непомітним, як «*аркуш паперу*», але насправді перетворює наші серця, стає особистим і значущим – з розвитком почуттів авторка виявляє, що «*moje serce ma właśnie taki kształt*» / «*серце має саме таку форму*». Кохання надає нового, глибшого сенсу навіть найбуденнішим речам.

Любов, як подорож, що сповнена чуттєвих та емоційних переживань (вірш «*Lubię tęsknić*»):

<i>«Lubię tęsknić wspinać się po poręczu dźwięku i koloru w usta otwarte chwytać zapach zmarznięty»</i> [64, с. 139]	<i>«Люблю тужити підійматися по сходах звуку та кольору відкритими устами ловити морозну свіжість»</i> (переклад власний)
--	--

Метафора любові в цьому уривку показує любов як тугу, яку можна фізично осягнути. «*Wspinać się po poręczu dźwięku i koloru*» / «*підійматися по сходах звуку*

та кольору» символізує емоційну і чуттєву подорож, в якій глибоко відчуваються почуття. *«W usta otwarte chwytać zapach zmarznięty»* / *«відкритими устами ловити морозну свіжість»* – свідчить про готовність до повного переживання любові, навіть у найхолодніші та найскладніші моменти. Любов тут зображена як щось, що пронизує всі органи чуття, охоплює тіло і розум.

Любов, наче зір, як очі. У вірші *«Ty miły jesteś ślepy...»* Галина Посвятовська метафорично любов відображає можливість бачити, через очі:

<p><i>«Ty miły jesteś ślepy więc cię nie winię ale ja miałam dwoje oczu widzących na nic widzącymi oczami nie dostrzegłam twojego serca»</i> [64, с. 453]</p>	<p><i>«Ти ж сліпий отже я тебе не звинувачую однак я бачу обома очима даремно зрячим очам не змогла розглядити твого серця»</i> (переклад власний)</p>
---	--

Тут кохання представлено через метафору очей та зору. Коханий *«сліпий»*, що символізує його нездатність бачити почуття та емоції героїні. Натомість лірична героїня маючи здатність *«бачити обома очима»* не змогла побачити серце коханого. Метафора підкреслює труднощі повного розуміння та спілкування в коханні.

Любов, як сила, що охоплює людину. В уривку з вірша *«Kiedy Kocham...»* любов метафорично представлена як щось, що повністю охоплює та поглинає існування людини. *«Całe moje ciało oddane miłości»* / *«все моє тіло віддане любові»* показує, що любов пронизує кожну частину буття, перетворюючись на життєву базу та абсолютну силу. Ця метафора підкреслює інтенсивність і повноту почуття, яке охоплює всю особистість.

<p><i>«Kiedy Kocham to Kocham to wiem że Kocham całe moje ciało oddane miłości»</i> [64,с. 610]</p>	<p><i>«Коли кохаю то кохаю і знаю що кохаю все моє тіло віддано коханняю»</i> (переклад власний)</p>
---	--

Любов, як пошук. У вірші «Szukam cię...» любов зображена як пошук, що відбувається у різних елементах навколишнього світу: «*Szukam cię w miękkim futrze kota w kropkach deszczu w sztachetach*» [64, с. 37] / «*шукаю тебе в м'якій шерсті kota, в краплях дощу, на коліях*» (переклад власний). Ці образи символізують інтенсивне бажання знайти кохану людину в повсякденних, звичайних речах. «*Opieram się o dobry płot i zasnuta słońcem – mucha w sieci rajęcej – czekam...*» [64, с. 37] / «*притуляюсь до міцної огорожі та ховаюсь під сонцем – як муха в павутинні – чекаю...*» (переклад власний) – показує безпорадність та очікування, які супроводжують кохання. Любов тут метафорично зображена як очікування і пошук, що пронизує всі аспекти життя.

Любов-туга. «*Nie wiem co kocham bardziej ciebie czy tęsknotę za tobą*» [64, с. 460] / «*Не знаю що кохаю більше тебе чи тугу за тобою*» (переклад власний). Ця метафора показує, що почуття любові до коханої людини пов'язано з тугою за нею, і що важко визначити, яке з цих почуттів сильніше. Так, у вірші «*Nie wiem co kocham bardziej...*» любов і туга переплітаються, утворюючи єдине емоційне ціле.

- Любов, як море:

<p>«<i>Morzem jesteś morzem przekłęcie zielonym w którym ja muszla o smaku dojrzałych ananasów zatapiając głowę wpadam po końce włosów ginę</i>» [64, с. 129]</p>	<p>«<i>Ти море море клятої зелені в якому я мушля зі смаком дозрілих ананасів тону з головою занурююся до кінчиків волос я помираю</i>» (переклад власний)</p>
---	--

У віршу «*Morzem jesteś...*» кохання представлено через метафору моря. Коханий – це «*море клятої зелені*», що символізує інтенсивність і силу емоції. В якій героїня «*занурюється до кінчиків волос*», що означає повну відданість і занурення в почуття. «*Смак стиглих ананасів*» може символізувати солодкість та екзотичність кохання, в той час, як «*я помираю*» підкреслює інтенсивність та

поглинання цією емоцією. Весь образ показує, що кохання може бути водночас прекрасним і небезпечним, сповненим контрастів і глибоких переживань.

Любов, як дощ. У фрагменті вірша *** «Oczekiwanie jest naszą porą...» любов метафорично ототожнюється з дощем, на який чекають в засушливе літо. Це показано через образи теплих, розкритих рук, що наче розжарена земля, наче квіти відроджуються від кожної краплі дощу, через образ жадібних уст, які прагнуть ласки, як посуха жадає дощу. Ці образи підкреслюють тепло і турботу любові, а також невинну потребу в близькості та емоційному зв'язку:

<p><i>«Chodź, chodź w moje ręce ciepłe w moje ręce oczekujące w moje usta zachłanne jak deszcz» [64, с. 128]</i></p>	<p><i>«Іди, іди у мої теплі руки у мої нетерплячі руки у мої жадібні вуста наче дощ» (переклад власний)</i></p>
--	---

Любов, як заповнення порожнечі. У вірші «A jak się lata pustkę?» любов представлена субстанцією, що намагається заповнити порожнечу в житті. Вона виступає як життєдайна сила, здатна досягнути й відновити навіть найглибші емоційні рани та недоліки. «lata pustkę» / «заповнити порожнечу» це як спроба наповнити життя, усунути дефіцит, вилікувати нездужання за допомогою любові. «Ognik życia» / «вогник життя» – це метафора життєвої енергії, іскри, яка може переходити від однієї особи до іншої. Символізує життєдайну силу любові, яка надихає і надає сили. Любов тут зображена як субстанція, що постійно шукає і проникає, намагаючись заповнити наявні пустоти та відновити життя:

<p><i>«A jak się lata pustkę? a czy ten ognek życia potrafi przefrunąć z drzewa na drzewo» [64, с. 613]</i></p>	<p><i>«А як це заповнити порожнечу? чи той вогник життя може переходити з дерева на дерево» (переклад власний)</i></p>
---	--

Любов, наче ріка. У наведеному епізоді з вірша «A zaraz ci pośle...» Галини Посвятовської:

<p>«<i>A zapach ci pošlę, zapach tych nocy które rozcięte przemijają pomiędzy nami, jak pomiędzy dwoma brzegami mija rzeka</i>» [64, с. 220]</p>	<p>«<i>І я пошлю тобі аромат аромат тих ночей що розділяють проходять поміж нас як поміж двох берегів протікає ріка</i>» (переклад власний)</p>
--	---

кохання порівнюється з річкою за допомогою метафори «*jak pomiędzy dwoma brzegami mija rzeka*» / «*як поміж двох берегів протікає ріка*». Ця метафора передає постійний рух і плин часу, що розділяє двох людей, але водночас підкреслює їхній емоційний зв'язок. Аромат ночей, що проходять між закоханими, як річка між берегами, символізує як близькість, так і відстань. Таке порівняння надає образу кохання постійного руху та динамічності.

Любов, як посмішка. Галина Посвятовська у своєму вірші *** «*Jest cała ziemia samotności*» любов порівнює з посмішкою. Метафорично любов зображена як щось маленьке, але надзвичайно цінне і значуще, як одна крихта у безмежному світі самотності. Усмішка символізує надію, тепло і близькість, що освітлює темряву і повертає віру в краще майбутнє:

<p>«<i>Jest cała ziemia samotność i tylko jedna grudka twojego uśmiechu</i>» [64, с. 308]</p>	<p>«<i>Існує безмежна країна самотності і лише одна крихта твоєї посмішки</i>» (переклад власний)</p>
---	---

Розглянемо ще одне цікаве метафоричне порівняння, в якому переплелись і рослинний світ і любов і смерть. Уривок з вірша «*Oda do rąk*»:

<p>«<i>Serdeczny palec lewej ręki ozdobiony raz pierścionkiem owdowiały jest teraz i pozbawiony swej ozdoby. Ten, który mi dał pierścionek już dawno nie ma palców, jego ręce splotły się w jedno z korzeniami drzewa.</i>» [64, с. 284]</p>	<p>«<i>Безіменний палець моєї лівої руки, який колись прикрашав перстень, тепер овдовів і позбавлений своєї прикраси. Той, хто подарував мені перстень, давно втратив пальці, його руки сплелися з корінням дерева</i>» (переклад власний)</p>
--	--

У цьому уривку любов метафорично зображена як фатальна і незворотна втрата, через метафору персня і руки. Палець серця, колись прикрашений перснем, тепер «овдовів» і «позбавлений своєї прикраси», що символізує втрату коханої людини. Метафора «його руки сплелися з корінням дерева» вказує на смерть, коли руки померлого стають одним цілим з природою. Це ілюструє не лише кінець життя, але і його інтеграцію з природою та неминучість смерті.

Отже, метафоричність у поезії Галини Посвятовської є одним із ключових елементів її творчості, що надає творам глибини та багатовимірності. Посвятовська часто використовує метафори для вираження складних почуттів про кохання, смерть і стан людини. Її метафоричні візуалізації чуттєві та емоційні, що дозволяє глибше усвідомити поетичні образи. Завдяки багатству метафор поезія Галини Посвятовської залишається універсальною та позачасовою. Вона проникає у розуми та серця читачів далеко за межами Польщі, оскільки теми її творчості – кохання та смерть – близькі та зрозумілі кожному.

Поезія Посвятовської надихає і зворушує, вона дає стимул широкому колу хворих зрозуміти свою необхідність і знайти у собі бажання жити й творити. Прочитані твори залишаються у пам'яті читачів завдяки доступності, щирості та глибині почуттів, які відображаються в кожному вірші.

3. ВПЛИВ ГАЛИНИ ПОСВЯТОВСЬКОЇ НА СУЧАСНУ ЛІТЕРАТУРУ

3.1. Світове визнання поетеси

Галина Посвятовська є найвідомішою Ченстоховською поетесою у світі. Її твори здобули визнання не лише в Польщі, але й за її межами. Вірші поетеси перекладені більш ніж 200 мовами, що свідчить про їхню популярність та значущість. Публікації творів з'являються в численних газетах та журналах у різних країнах світу, що робить поезію доступною широкому колу читачів.

У Сполучених Штатах та Канаді твори Посвятовської вийшли у перекладі англійською мовою, а у Мексиці, завдяки перекладу відомого польського письменника Едварда Старухи, її вірші опубліковані іспанською мовою. Крім того, роботи Посвятовської були перекладені та видані французькою, болгарською, німецькою, італійською, білоруською (два видання), словацькою, чеською, та російською мовами. В Ізраїлі твори видані івритом.

В Азії твори Посвятовської видані у Пакистані мовою урду, а в Ірані перською мовою вийшли два видання. Також вірші поетеси перекладені індійською, в'єтнамською, японською та китайською мовами.

Українською мовою твори Галини Посвятовської перекладали Світлана Жолоб, Олександра Лехицька, С. Шевченко, Анатолій Глушак та Володимир Гарматюк. Зокрема, автобіографічна повість «Розповідь для друга» видана у 2013 році в Івано-Франківську (видавництво Лілея-НВ), а збірка оповідань «Знайомий з Котора», що містить три оповідання: «Знайомий з Котора», «Американський записник» та «Блакитний птах», видана у 2015 році в Тернополі (видавництво «Лілея») [11]

Галина Посвятовська є однією з тих поетес, чиї твори дарують надію і підтримку багатьом людям. Її поезія, сповнена глибоких роздумів про життя, кохання і смерть, часто стає джерелом розради для тих, хто переживає важкі часи, особливо це стосується безнадійно хворих, як і сама поетеса.

Дуже зворушливий приклад із реального життя знайдений на просторах інтернету в коментар під віршем «Ptaku mojego serca». Подружжя, яке прожило

разом 40 років стикнулося з серцевою хворобою дружини, яка невдовзі пішла з життя. Однак перед відходом жінка попросила чоловіка придбати їй диск з піснею, створеної на основі вірша Галини Посвятовської - «Ptaku mojego serca». На жаль, чоловік не встиг виконати цю просьбу, але прагне процитувати його фрагмент на пам'ятнику дружини: «Moja żona poprosiła, żebym zakupił jej płytę z tą piosenką. Chorowała na serce, zmarła dwa miesiące temu. Nie zdążyłem spełnić jej prośby, ale może fragment wykorzystam jako inskrypcję na pomniku - Ptaku mojego serca - nie smuć się...Byliśmy razem 40 lat. Miała na imię Anna» [40].

Цей приклад ілюструє, як творчість Галини Посвятовської може приносити втіху і розраду навіть у найскладніші моменти життя. Її поезія не лише підіймає настрій, але й допомагає людям знайти сили для подолання труднощів, надаючи сенс їхнім переживанням (див. Додаток А).

3.2. Вшанування пам'яті Галини Посвятовської

– *Меморіальна дошка.* У рідному місті Ченстохова є кілька місць, присвячених пам'яті Галини Посвятовської.

Так, на фасаді дому, де вона народилась, на вулиці Кам'яній 7, встановлено меморіальну дошку (див. Додаток А) із зображенням поетеси та фрагментом її вірша «*Żyje się tylko chwilę a czas jest przezroczystą perlą wypełnioną oddechem*» [65] / «*Ти живеш лише мить, а час – це прозора перлина наповнена повітрям*» (переклад власний).

9 травня 2007 року завдяки зусиллям брата поетеси, Збігневу Мигі в родинному будинку на вул. Ясногорській, 23 було відкрито «Будинок поезії – Музей Галини Посвятовської». Це місце з постійно експозицією, присвяченою життю та літературній творчості поетеси стало важливим культурним центром. Музейна експозиція не лише зберігає пам'ять про саму Посвятовську, але й водночас використовується як місце для зустрічей музикантів, поетів та шанувальників мистецтва.

Оздоблення кімнат одразу налаштовує на поетичний лад. Тут можна почути вірші, які читають чи співають, побачити збільшені фотографії обличчя

Галини. Музейна колекція є скарбницею листів, документів та фотографій, які дозволяють зазирнути в минуле і відтворити атмосферу епохи, в якій жила поетеса. Серед експонатів особливе місце займають її особисті речі: друкарська машинка та фрагменти автобіографічної книги «*Opowieść do przyjaciela*» / «Розповідь для друга» [24].

У трьох головних кімнатах зібрані сімейні пам'ятки: листи, фотографії та книги, а на дошках розміщені вірші поетеси. Вся експозиція поділена на дві основні частини, які відрізняються за кольором. У двох зелених кімнатах представлено письменницький доробок поетеси, а в третій – червоній кімнаті – висвітлюється її приватне життя. Музейна експозиція дає можливість відвідувачам глибше зрозуміти творчу спадщину Галини Посвятовської та її вплив на літературну культуру.

– **Бронзова статуя – «*Ławeczka Halina Poświętowska*».** 11 жовтня 2007 року на Алеї Найсвятішої Марії у Ченстохові було відкрито бронзову статую Галини Посвятовської – «*Ławeczka Halina Poświętowska*» – роботи скульптора Роберта Собоцінського [34].

Цей пам'ятник поетесі має багато символічних значень. Він привертає увагу мешканців міста і туристів, які сідають поряд із поетесою та на мить замислюються над її долею і творчістю.

Символічно бронзова статуя представляє літературний спадок поетеси, нагадує про її життя, сповнене страждань, незламну волю та безперервну боротьбу і жагу до життя. Статуя також є символом поєднання минулого з сучасністю.

Вона дозволяє відірватися на мить від повсякденного життя і зануритися у роздуми над сенсом життя і смерті. Бронзова статуя Посвятовської є не лише вшануванням поетеси, але й місцем, яке живе її духом і творчістю, продовжуючи впливати на нові покоління.

– **Кімната – музей у 8-й школі Ченстохова.** Початкова школа № 8, в якій навчалась Галина Посвятовська, з 1996 року названа на її честь. У

приміщенні школи створено меморіальну кімнату присвячену поетесі, з пам'ятником роботи ченстоховського скульптора Шимона Випиха [74].

Пам'ятна кімната була створена завдяки зусиллям закоханих у поезію вчителів, друзів і членів родини – вчительці цієї школи, Барбарі Плавятковській (Barbara Płaczkowska), та дружині Збігнева Миги, брата поетеси.

Це місце, де учні та відвідувачі можуть дізнатися більше про життя і творчість поетеси. У кімнаті зберігаються пам'ятні речі, пов'язані з Посвятовською, зокрема її рукописи, листи та особисті речі: картата сукня, шовкова шаль, чорна сумочка, друкарська машинка, її улюблені записи, польсько-англійський словник, крісло та гербарій, виготовлений Галиною та матір'ю поетеси. Тут, на магнітофонній плівці, можна почути запис голосу Галини Посвятовської, яка читає власні вірші.

У музейних кімнатах поетеси здійснюється жвава освітня діяльність: проводяться уроки польської мови та виховні години, відбуваються прослуховування поезії Г. Посвятовської в оточенні її особистих речей, що створює відчуття зв'язку і дозволяє глибше зрозуміти творчість. Музей також організовує міжшкільні конкурси читців, мистецькі та музичні конкурси, присвячені видатній уродженці Ченстохова.

Кімната залишає незабутні враження та відіграє важливу роль у вихованні молоді, наближаючи її до літературної спадщини Галини Посвятовської та надихаючи на подальше її вивчення.

– ***Національний поетичний конкурс імені Галини Посвятовської.***

Галина Посвятовська та її творчість надихали та продовжують надихати багато митців. Існує значна кількість конкурсів, художніх творів, віршів, прози, виставок, та інших мистецьких заходів, пов'язаних з ім'ям поетеси.

Один із найбільших та найважливіших літературних заходів – щорічний національний поетичний конкурс імені Галини Посвятовської, який з 1979 року проводиться в Ченстохові. Це один з небагатьох конкурсів в Польщі, який спрямований на підтримку молодих обдарувань. Мета конкурсу полягає в

популяризації поезії та відкритті нових талантів серед молоді та дорослих. 30 вересня 2024 року, відбувся ювілейний, 45 конкурс [15].

Конкурс містить в собі кілька частин, таких як:

- поетичний конкурс;
- турнір одного вірша;
- поетичні майстер-класи;
- літературні зустрічі.

У рамках цього заходу учасники мають можливість представити свої твори, які оцінює журі, що складається з відомих письменників та літературних критиків. Конкурс проводиться у двох номінаціях: «після дебюту» - для авторів після їхнього книжкового або друкованого дебюту в журналах чи національній пресі, та «дебют» - для авторів, чії вірші раніше не публікувалися. Конкурс користується великим інтересом і престижем, а переможці часто стають пізнаваними постатями на польській літературній сцені [46]. Завдяки цьому конкурсу пам'ять про Галину Посвятовську постійно зберігається, а її творчість надихає наступні покоління поетів.

– ***Покровителька XXXII загальноосвітнього ліцею в м. Лодзь.*** З 1994 року Галина Посвятовська є покровителькою XXXII загальноосвітнього ліцею в м. Лодзь. Ця відзнака є не лише даниною її праці, але й символом безперервності літературної та освітньої традиції в Польщі. Ліцей, названий на честь Посвятовської, продовжує її спадщину, надихаючи учнів відкривати літературу, розвивати творчі здібності та розуміти тематику віршів поетеси.

Учні ліцею беруть участь у різноманітних заходах, пов'язаних з постаттю покровительки, таких як літературні конкурси, поетичні майстер-класи та дні-пам'яті Посвятовської. У такий спосіб школа популяризує літературу та увічнює пам'ять про Галину Посвятовську для майбутніх поколінь [30].

– ***Посвятовська в піснях.*** У 2 розділі, при аналізі віршів Галини Посвятовської, зазначалось, що деякі з них були покладені на музику і перетворились на пісні, збагативши літературну спадщину поетеси.

Творчість Галини Посвятовської дедалі більше стає джерелом натхнення для музикантів та виконавців, які під враженням її творчості створюють пісні. Тексти віршів Посвятовської в поєднанні з музикою, дозволяють їм звучати по новому. Завдяки музичному перевтіленню поетичне слово Галини Посвятовської знаходить нових шанувальників, а спадщина поетеси продовжує жити та надихати нові покоління.

За віршами Посвятовської було створено багато чудових творів, серед них:

- 1) Magda Umer – «Koniugacja», музика Andrzej Tduryłewicz, з альбому «O niebieskim, pachnącym groszku» та «Wszystko skończone»;
- 2) Stanisław Soyka - «Koniugacja», з альбому «Nr 17»;
- 3) Delight – «Wieczny finał», з альбому «Eternity»;
- 4) Anna Maria Jopek – «Oczekiwanie», в альбомі Jacka Niedzicki «Jazzowe doetycje»;
- 5) Wanda Warstwa – «Ptaku mojego serca», музика Andrzej Tsgiryłewicz, з фільму з тією самою назвою, та «Samotność ma barwę zieloną»;
- 6) Janusz Radek – «Kiedy umrę kochanie», «Przechodzili koło mnie», «W twoich doskonałych palcach» музика і виконання Janusz Radek;
- 7) Wolna grupa Bukowina - «Jestem z upływającej wody» з альбому «Słonecznik»;
- 8) Piotr Salaber – написав музику до поетичного вечора «Jak uwięziony motyl», який був створений на вірші поетеси;
- 9) Janusz Iwański «Yanina» - дві пісні в авторському альбомі «Portret wewnętrzny» на слова Галини Посвятовської;
- 10) Agnieszka Chrzanowska – «Powlekłam lakierem paznokcie» - перфоменс Piwnicy pod Baranami «Dzieci Rimbauda»;
- 11) Marzena Lamch – «Kiedy go żegnała», «Ty miły jesteś ślepy» z płyty «Późna kobieta». Продюсеркою альбому є Yanina;
- 12) Anna Romantowska – з альбому «Strofy dla Ciebie», де їй акомпанує Krzysztof Kołberger;
- 13) Hanna Banaszak – «Koniugacja»; та багато інших.

У своїх спогадах польська джазова та естрадна співачка Ганни Банашак згадує, що в поезії Посвятовської її:

<p>«ogromne wrażenie zrobił na niej splot najgłębszych człowieczych emocji z pogranicza miłości i przemijania oraz bolesny, poetycki zapis odchodzenia pięknej, młodej, inteligentnej i utalentowanej osoby. [...] Czytając strofy Poświatowskiej, stajemy się niejako osobami towarzyszącymi tej zrozpaczonej dziewczynie w kresowym odczuwaniu życia. To tak, jakbyśmy trzymali ją za rękę, aż do ostatniego, najcichszego tchnienia». [36]</p>	<p>«дуже вразило переплетення найглибших людських емоцій на межі любові та смерті, а також болісний поетичний запис відходу з життя красивої, молодой, розумної та талановитої людини. [...] Читаючи строфи Посвятовської, ми ніби супроводжуємо цю збентежену дівчину в її останньому життєвому досвіді. Ми ніби тримаємо її за руку до її останнього, найтихішого подиху». (переклад власний)</p>
---	---

Завдяки цим виконавцям та їх пісням, поезія Галини Посвятовської продовжує жити і надихати нові покоління митців.

– **Онлайн присутність Галини Посвятовської.** Соціальні мережі, такі як Facebook, постійно підтримуються сторінки, присвячені творчості Галини Посвятовської. Ось кілька з них:

- 1) <https://www.facebook.com/halina.poswiatowska.7;>
- 2) <https://www.facebook.com/poswiatowska;>
- 3) <https://www.facebook.com/hasienka.>

Ці сторінки відіграють важливу роль у популяризації літературної спадщини поетеси та залученні нових шанувальників та читачів. Тисячі людей з різних куточків світу з нетерпінням інтересом чекають на їх оновлення і з захопленням читають вірші поетеси.

Активна присутність у соціальних мережах дуже важлива в наш час, дозволяє зберегти інтерес до творчості Галини Посвятовської. Пости у фейсбуці також створюють платформу для обговорення творів. Крім віршів та фрагментів

поезії в соцмережах публікуються цікаві факти з біографії, вшановуються дні пам'ять, аналізуються твори та відбувається онлайн спілкування з читачами.

Завдяки соціальним мережам, творчість Галини Посвятовської продовжує постійно жити та розвиватися, знаходить нових шанувальників і зберігає незабутній слід як у польській, так і світовій літературі.

3.3. Вплив Галини Посвятовської на сучасну літературу

Підсумовуючи вищевикладене, видно, що життя Галини Посвятовської, яке тривало лише 32 роки, з яких 22 (!) було постійною боротьбою з хворобою. Будь-яке велике зусилля могло означати смерть. Вона знала, що є паломницею короткої подорожі в нашому тілі, але цей її смуток затьмарювався неймовірним інтелектом, гумором і красою.

Вплив Галини Посвятовської на сучасну літературу та пам'ять про неї є значним. Невдовзі після її смерті літературний доробок поетеси був посмертно відзначений нагородою «Pierścieniem» «Перстень», врученою під час Гданських осінніх зустрічей у 1967 році [27].

Як вже зазначалось, у 1968 році вийшла друком збірка вибраних творів, упорядкована Яном Зихом (Jana Zycha) – «Jeszcze jedno wspomnienie» / «Ще один спогад», що додатково підкреслило її літературну важливість.

Наступні роки також принесли кілька добірок ліричної поезії, а також переклад її творів чеською мовою (Blansko 1974).

У 1980 році було оголошено поетичний конкурс імені Галини Посвятовської, що сприяло популяризації її творчості серед нових поколінь поетів і читачів.

Тадеуш Берд написав музику до п'яти її віршів – п'ять пісень, 1969 рік, що стало ще одним свідченням впливу Посвятовської на мистецтво та культуру.

Польський поет Адам Загаєвський влучно підсумовує поезію Галини Посвятовської:

<p>«Poezja Poświętowskiej czytana po latach nic nie traci ze swojej energii, ze swojej nerwowości, ze swego drżenia, ze swej zmysłowości. Im późniejszy wiersz, tym bardziej ma się wrażenie, że autorce spieszyło się. To oczywiste, że miała wielką potrzebę wypowiedzi, ekspresji – i tragiczne poczucie, że brakuje jej czasu. Już nawet nie szukała tytułów, wiersz opatrywała asteriskami.» [45]</p>	<p>«Поезія Посвятовської, коли її читаєш через роки, не втрачає ані енергії, ані хвилювання, ані трепету, ані чуттєвості. Чим пізніший вірш, тим більше складається враження, що авторка поспішала. Очевидно, що у неї була велика потреба у вираженні, експресії – і разом з тим постійне відчуття того, що їй бракує часу. Вона вже навіть не шукала заголовків, вона ставила зірочки на вірші» (переклад власний)</p>
--	--

Ці факти свідчать про важливу роль Галини Посвятовської у літературному процесі та підтверджують постійну пам'ять про її творчість у сучасному культурному просторі.

ВИСНОВКИ

Галина Посвятовська – одна з найвідоміших поетес Ченстохови, чії твори здобули визнання не лише в Польщі, але й за її межами. Творчий здобуток поетеси в основному складається з віршів, які перекладені більш ніж 200 мовами світу. Публікації творів з'являються в численних газетах та журналах у різних країнах світу, що робить поезію доступною для широкого кола читачів. Багато творів поетеси отримало музичне оформлення та продовжують жити у піснях.

Рідне місто поетеси зберігає та вшановує пам'ять про неї. Про це свідчить відкриття пам'ятних місць та музею. Для вшанування пам'яті поетеси, у 1979 році було оголошено поетичний конкурс імені Галини Посвятовської. Цей конкурс активно сприяє популяризації її творчості серед нових поколінь поетів і читачів. Цього року відбувся 45 ювілейний захід.

За життя постать і творчість поетеси знаходилась дещо на периферії польського літературного руху, однак із часом, після смерті, вірші почали уважніше читати, аналізувати та переосмислювати.

Зрозуміти мотиви та творчість поетеси можна лише ретельно ознайомившись з історією життя, а особливо з історією невиліковної хвороби. Життя поетеси тривало лише 32 роки, з яких 22 було постійною боротьбою зі сталою вадою серця. Будь-яке фізичне зусилля могло закінчитись смертю. Поетеса від самого початку знала, що їй відведено небагато часу, тому прагнула прожити життя повноцінно і насичено.

У дитячі роки, будучи прикутою до ліжка майбутня багато читала. Особливу зацікавленість у неї викликали твори Адама Міцкевича та Юліуша Словацького, які надалі мали значний вплив на її літературну творчість. Також важливу роль в становленні Галини Посвятовської, як поетеси, зіграв її лікар і наставник, професор Юліан Александрович. Завдяки підтримці Александровичем, Галина змогла пережити важкі моменти свого життя та перетворити власний біль на джерело творчого натхнення. За його сприянням відбулося знайомство Галини Посвятовської з Віславою Шимборською, яка надихнула майбутню поетесу на поетичне самовираження.

Творчість Посвятовської дуже автобіографічна, а вірші схожі на своєрідний щоденник душі, в якому авторка відверто ділиться роздумами та переживаннями. Твори, витримані у стилі філософських роздумів, у них переплітаються мотиви крихкості життя, любові та смерті, відображаються портрети жінок, які прагнуть кохання та усвідомлюють його швидкоплинність.

Основна тематика творчості Галини Посвятовської були кохання та смерть. У поезії часто відображається глибокий зв'язок та переплетіння між цими двома аспектами життя. Кохання для поетеси було одночасно джерелом радості та страждання, а усвідомлення смерті, неминучого супутника життя, надало поезії емоційної глибини та характерного тону смутку і роздумів.

Вірші поетеси часто стосуються теми втраченого кохання та страху смерті, яка може наступити будь-якої миті. У своїй поезії Посвятовська розмірковує над питанням, чи може любов пережити смерть, чи може подолати час і розлуку. Для неї любов – це не лише почуття, але й спосіб подолання смерті. У деяких віршах смерть стає неодмінною частиною любові, її доповненням.

Тема смерті у творчості Галини Посвятовської займає провідне місце, відображаючи її особистий досвід боротьби з хворобою та постійного спостереження смерті. Неминуча близька смерть постійно супроводжувала поетку, змушуючи усвідомлювати тлінність життя. Посвятовська не приховує свого страху смерті, але протистоїть йому і водночас намагається зрозуміти й прийняти його. При цьому у деяких віршах смерть розглядається як звільнення від страждань, як перехід до іншого, кращого світу.

У кваліфікаційній роботі проведено аналіз дев'яти відомих і невідомих віршів поетеси, які торкаються теми кохання, смерті та їх переплетіння, це такі вірші як: «Zawsze kiedy chcę żyć krzyczę»; «Kiedy umrę kochanie»; «Tutaj leży Izold jasnowłosa»; «Ptaku mojego serca»; «Bądź przy mnie blisko». «Jestem Julia»; «Odłamałam gałąź miłości»; «Czy świat umrze trochę»; «Wiersz dla mnie».

Проведений аналіз віршів Галини Посвятовської дозволив виявити наступні характерні риси її поезії:

1. Відсутність великих літер та розділових знаків, відсутність типового поділу тексту на висловлювання, що створює у читача враження безперервності, суцільності.

2. Суб'єктивність – вірші містять автобіографічні елементи, даючи уявлення про власне життя та боротьбу з хворобою поетеси.

3. Особисту та емоційну глибину. Поезія глибоко особиста, часто виражає найглибші почуття та переживання поетеси. Вірші сповнені сильних емоцій, таких як любов, туга, страх.

4. Зосередженість на стані людини. У своїй поезії Галина Посвятовська торкається складності людського існування, звертаючись до питань смертності, страждання та швидкоплинності життя.

5. Поетеса зображує чуттєві та фізичні образи, у віршах оспівується краса людського тіла та його крихкість.

6. Простота та метафоричність мови. Попри глибокі рефлексії, мова поезії Посвятовської є зрозумілою і доступною широкому колу читачів. Поетеса часто використовує метафори, щоб висловити свої думки та почуття у більш поетичний та виразний спосіб.

Метафоричність у поезії Галини Посвятовської є одним із ключових елементів творчості та надає творам глибини та багатовимірності. У віршах часто зустрічаються метафори для вираження складних почуттів про кохання, смерть і стан людини.

Завдяки тематиці та мові віршів, поезія Галини Посвятовської залишається універсальною та позачасовою.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Бельченко Н. Жадібна до життя. URL : <https://shorturl.at/N9nff> (дата звернення: 13.10.2024).
2. Бібліотека Української Літератури. Галина Посвятовська. Біографія. URL: <http://surl.li/roym> (дата звернення: 01.09.2024р.).
3. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство: підручник. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 430 с.
4. Галина Посвятовська. Біографія. URL : <https://shorturl.at/Zu9su> (дата звернення 30.08.2024).
5. Галич О., Назарец В., Васильєв Є. Теорія літератури. Київ : Либідь, 2001. 451 с.
6. Гарматюк В. Невідома Посвятовська: бути зрозумілою багатьом. URL : <https://shorturl.at/aPJwF> (дата звернення 12.09.2024).
7. Гром'як Р. Літературознавчий словник-довідник. Київ : ВЦ «Академія», 2002. 752 с.
8. Дзвони зимою: Антологія польської поезії в перекладі Д. Павличка. Київ : Основи, 2000. 470 с.
9. Луков В. Історія літератури. Зарубіжна література від витоків донині. Київ : Академія, 2006. 510 с.
10. Посвятовська Г. Розповідь для друга. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2012. 112 с.
11. Посвятовська Г. Знайомий з Котора. Тернопіль: Лілея, 2015. 44 с.
12. Сковчеляс К. Особливості поетичного світу польської поетеси Галини Посвятовської. *Славістичні студії: лінгвістика, літературознавство, дидактика*. 2024. № 15. С 278-282.).
13. Сувінський Б. Слово про існування. Про творчість Галини Посвятовської. Тернопіль: Видавництво «Крок», 2022. 128 с.
14. Укрліб. Бібліотека зарубіжної літератури. Галина Посвятовська. Повні тексти творів. URL : <https://shorturl.at/TVB0B> (дата звернення: 10.11.2024).
15. 45 Jubileuszowy Ogólnopolski Konkurs Poetycki im. H. Poświatowskiej URL : <https://salo.li/00bBd69> (дата звернення: 05.11.2024).

16. Adamcki A. Serce poetki – Halina Poświatowska. *VIP Biznes&Styl*. 2019. № 2 (62). S. 88–91.
17. Aleksandrowicz J. Nie ma nieuleczalnie chorych Warszawa : Wydawnictwo Iskry, 1982. 262 s.
18. Bańka M. Wieczny finał - wiersze Haliny Poświatowskiej. URL : <https://salo.li/513d090> (дата звернення: 09.10.2024).
19. Błażejowska K. Podłe serce. URL : <https://salo.li/6476b1a> (дата звернення: 09.09.2024).
20. Błażejowska K. Uparte serce. Biografia Poświatowskiej. Kraków : Znak, 2014. 338 s.
21. Borkowska G. Nierozważna i nieromantyczna O Halinie Poświatowskiej. Kraków : Wydawnictwo Literackie, 2001. 199 s.
22. Budzyńska A. Testament. URL : <https://salo.li/Be20Cc8> (дата звернення 24.09.2024).
23. Długo walczyła o życie, jako 20-latką została wdową. «Była jak kolorowy ptak w kurniku». URL : <https://salo.li/4fE58B0> (дата звернення 12.09.2024).
24. Dom Poezji – Muzeum Haliny Poświatowskiej. URL : <https://salo.li/9615422> (дата звернення: 06.11.2024).
25. Gierymski T. Pożegnanie Poetki. *Gazeta Częstochowska*. 1967. 19 października № 43. S. 2.
26. Grochowiak S. Wiersz «Halszka». URL : <https://salo.li/C8A8bC0> (Дата звернення 01.08.2024).
27. Halina Poświatowska – biografia, wiersze, twórczość. URL : <https://shorturl.at/5dGVF> (дата звернення 04.09.2024).
28. Halina Poświatowska - twórczość - ogólna charakterystyka. URL : <http://surl.li/akvzzk> (дата звернення: 05.11.2024).
29. Halina Poświatowska – z nutą sentymentalizmu. URL : <https://salo.li/093f01d> (дата звернення: 08.08.2024).
30. Halina Poświatowska. Wikidata. URL : <https://salo.li/bbF866A> (дата звернення 16.08.2024).

31. Hurnik E. Życie i spuścizna Haliny Poświatowskiej w świetle wierszy, listów i wspomnień o poetce (z warsztatu biografistki). *Autobiografia Literatura Kultura Media*. 2020. № 2 (15). S. 187–200.
32. Jabłonowska-Turkiewicz A. Lista Mocy 1918-2018. Halina Poświatowska. URL : <https://salo.li/EFf4788> (data звернення: 03.11.2024).
33. Kalendarium życia i twórczości Haliny Poświatowskiej. URL : <https://salo.li/f482C8b> (data звернення 15.09.2024).
34. Kowalczyk J. Z cokołu na ławeczkę URL : <https://salo.li/EC18794> (data звернення: 05.11.2024).
35. Krzykowska K. Nie chciała życia beczynnego. Chciała żyć. URL : <http://surl.li/jrvlze> (data звернення: 18.06.2024).
36. Krzykowska K. Ten romans miał bardzo dramatyczne zakończenie. Poświatowska połknęła kilka garści tabletek. URL : <http://surl.li/hhcuwu> (Дата звернення 15.08.2024).
37. Kupczak A. Halina Poświatowska to jest podobno człowiek... URL : <https://salo.li/d8657D8> (data звернення 15.09.2024).
38. Lebioda D. Pragnienie śmierci. Stachura – Czerniawski – Herbert – Miłosz. *literatura.net.pl*. Portal wydawniczy, S 20.
39. *Lekcjapolskiego.pl* Halina Poświatowska – biografia. URL: <http://surl.li/rovuk> (data звернення: 08.10.2024р.).
40. Liryka, liryka... Słowa i muzyka URL : <https://salo.li/C198758> (data звернення: 02.11.2024).
41. Mętrak-Ruda N. Halina Poświatowska *Twórcy* 2017. URL : <https://salo.li/0caB277> (data звернення: 15.10.2024).
42. Morawski I., Pryzwan. M. Tylko mnie pogłaszcz... Listy do Haliny Poświatowskiej. Warszawa : Prószyński i S-ka, 2017. 240 s.
43. Morzyńska-Wrzosek B. Nieprzystosowana jestem... Narracja maladyzna w Opowieści dla przyjaciela Haliny Poświatowskiej. *Slavica Tergestina*. 2017. № 19. S. 107 - 138.

44. Myga Z. Nauczyła się angielskiego w pół roku. URL : <https://salo.li/AE8494E> (дата звернення: 03.10.2024).
45. Myga Z. Słomska K. Poświatowska we wspomnieniach i inspiracjach. Lesko : Wydawnictwo Bosz, 2016. 120 s.
46. Ogólnopolski Konkurs Poetycki im. Haliny Poświatowskiej. URL : <https://salo.li/6612238> (дата звернення: 05.11.2024).
47. Pantuchowicz A. Klucz do domu liryki Haliny Poświatowskiej. *Język Artystyczny* 1995. № 9. С. 56 - 80.
48. Piechota M., Pytasz M., P. Wilczek. Słownik literatury polskiej. Katowice : Videograf II, 2006. 972 s.
49. Pinas K. Halina Poświatowska: «Fenomen autentycznego erotyzmu». URL : <https://salo.li/Cc49b0E> (дата звернення: 18.07.2024).
50. Piotrowiak J. Namysł i emocje: studia i szkice o doświadczeniu poetyckim Haliny Poświatowskiej. Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2011. 186 s.
51. Poświatowska H. *** tutaj leży Izold jasnowłosa URL : <https://salo.li/b13d571> (дата звернення: 01.11.2024).
52. Poświatowska H. ***czy świat umrze trochę... URL : <https://salo.li/6CdA904> (дата звернення: 13.10.2024).
53. Poświatowska H. A my jesteśmy liście URL : <https://salo.li/A87f9cA> (дата звернення: 20.10.2024).
54. Poświatowska H. Dzieła. Tom I - IV Kraków : Wydawnictwo Literackie, 1998.
55. Poświatowska H. Dzień dzisiejszy. Kraków : Wydawnictwo Literackie, 1963. 82 s.
56. Poświatowska H. Jestem Julią. Kraków : Wydawnictwo Literackie, 2001. 199 s.
57. Poświatowska H. Kiedy umrę kochanie.... URL : <https://salo.li/51bF07D> (дата звернення: 24.09.2024).
58. Poświatowska H. Nie kwitnij pod moim oknem URL : <https://salo.li/183DF42> (дата звернення: 20.10.2024).
59. Poświatowska H. Odłamałam gałąź miłości. URL : <https://salo.li/341A7Ca> (дата звернення 08.09.2024).

60. Poświatowska H. *Pomiędzy miłość i śmierć...* Warszawa : Przedsiębiorstwo Dystrybucji Książek MAG, 1994. 136 s.
61. Poświatowska H. *Ptaku mojego serca*. URL : <http://surl.li/ktmyop> (data звернення: 23.10.2024).
62. Poświatowska H. *Wiersz *** (doba jest taka długa...)*. URL : <http://surl.li/qcczwk> (data звернення 24.09.2024).
63. Poświatowska H. *Wiersz dla mnie*. URL : <http://surl.li/twqpgn> (data звернення: 13.10.2024).
64. Poświatowska H. *Wszystkie wiersze*. Kraków : Wydawnictwo Literackie, 2023. 652 s.
65. Poświatowska H. *Żyje się tylko chwilę...* URL : <http://surl.li/hhyuyn> (data звернення: 03.11.2024).
66. Poświatowska. *Biografia*. URL : <https://salo.li/2E9C9BA> (data звернення 16.09.2024).
67. Poświatowska. *Reportaż dla przyjaciela*. *Śląsk* 2010. №9 (179) URL : <https://salo.li/Ef24893> (data звернення 23.09.2024).
68. Pryzwan M. *Tylko mnie pogłaszcz – listy Ireneusza Morawskiego do Haliny Poświatowskiej*. URL : <https://shorturl.at/zUjLN> (data звернення 30.08.2024).
69. Radek J. *Kiedy umrę kochanie*. YouTube. <https://tinyurl.com/5n9333zs> (data звернення 24.09.2024).
70. Rafał M. *Halina Poświatowska – biografia, wiersze, twórczość*. URL : <https://shorturl.at/6MfqA> (data звернення: 03.11.2024).
71. Różycki M. *Halina Poświatowska – radość życia w wymiarze śmierci*. <https://shorturl.at/VwQ2S> (data звернення 20.09.2024).
72. Soćko D. *Halina Poświatowska – najpiękniejsze wiersze, przy których opłakiwałyśmy pierwsze miłości*. <http://surl.li/cviqcb> (data звернення: 02.11.2024).
73. Sprusiński M. *Imiona naszego czasu. Szkice o poezjach współczesnych i dawnych* Kraków : Wydawnictwo Literackie, 1974, S. 224.
74. *Szkoła Podstawowa nr 8 im. Haliny Poświatowskiej. Historia szkoły* URL : <http://surl.li/nvceqs> (data звернення: 05.11.2024).

75. Szwedowicz A. 50 rocznica śmierci Haliny Poświatowskiej.
URL : <http://surl.li/tvgeig> (дата звернення: 03.08.2024).
76. Tylko mnie pogłaszcz – listy Ireneusza Morawskiego do Haliny Poświatowskiej.
URL : <http://surl.li/vtwpkx> (дата звернення 04.09.2024).
77. Warska W. Ptaku mojego serca URL : <http://surl.li/yulfdm> (дата звернення: 24.10.2024).
78. Wenglarzy A. Związki z muzyką i «muzycznością» w poezji Haliny Poświatowskiej. *Pamiętnik Literacki*. 2012. № 4. S. 147-173.
79. Wideo klip Rozstanie jest ptakiem – Halina Poświatowska.
URL : <http://surl.li/zumubr> (дата звернення: 07.11.2024).
80. Winiarska J. Liście podzwaniające śmiercią... sposoby konstruowania obrazów śmierci w poezji Haliny Poświatowskiej. *LingVaria*. 2007. № 1 (3). S. 67-75.
81. Zmarła, gdy miała 32 lata. Nie chciała życia bezczynnego w fotelu.
URL : <https://shorturl.at/pusrM> (дата звернення 03.09.2024р.).

Додаток А

Фото Галини Посвятовської

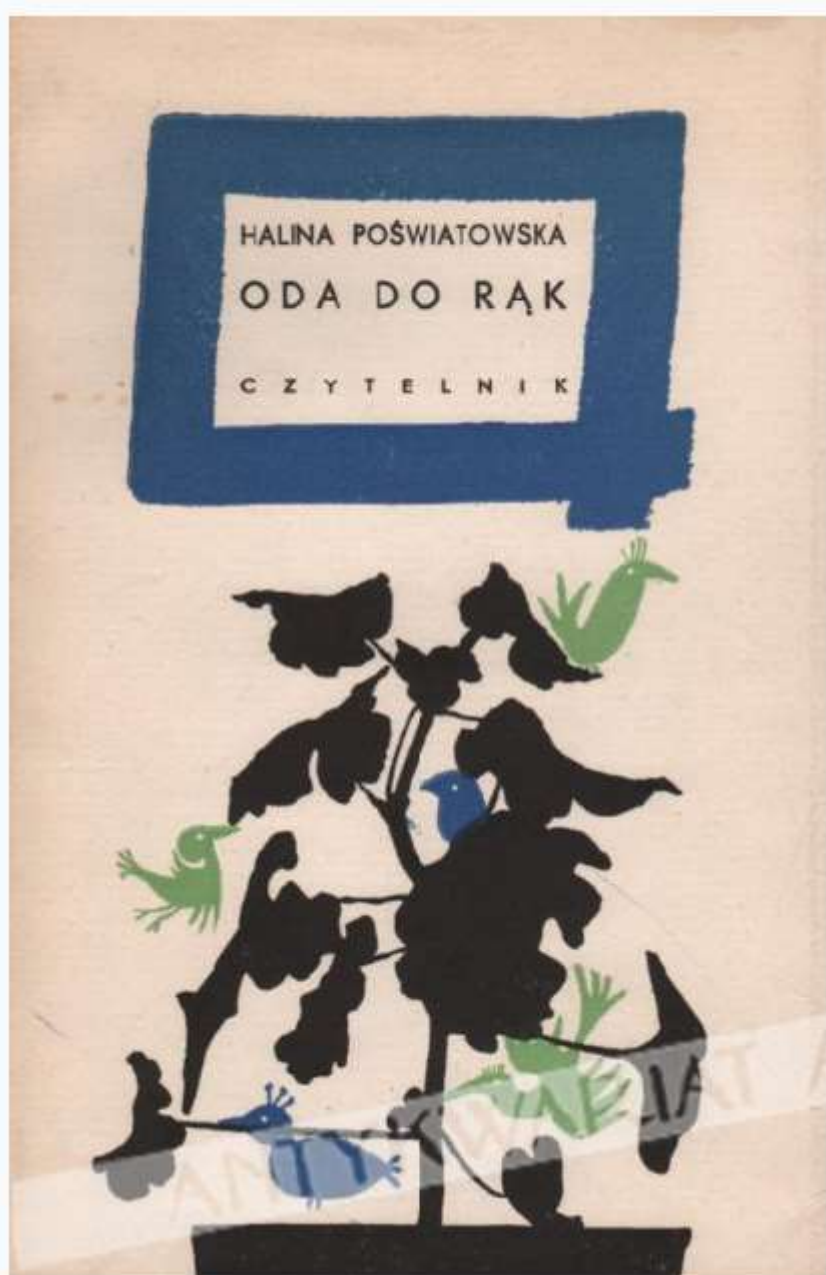

[...] moje życie uratowali ludzie, ale przecież należy ono do mnie, tylko do mnie i mam prawo uczynić z nim, co zechcę.

Halina Poświatowska

Перше видання книги «Oda do rąk»

Свідоцтво про хрещення

Diecezja _____ Dioecesis _____
 Kościół parafialny _____ Ecclesia parochialis _____

SWIADECTWO CHRZTU
(Testimonium baptismi)

Rzym-Kat. Parafia _____
 SW. BARTOŁOMIJA _____
 ul. św. Bartołomija 51 _____
 43-200 Częstochowa _____

1. Rok i numer księgi chrztów _____
 (Annus et numerus libri baptismorum) _____
 1935 Nr. 442.

2. Imię i nazwisko _____
 (Nomen, nomen) _____
 Helena Myga

3. Imię ojca _____
 (Nomen patris) _____
 Feliks

4. Imię matki _____
 (Nomen matris) _____
 Stanisława

5. Miejsce i dzień urodzenia _____
 (Locus natiuitatis et dies natiuitatis) _____
 Częstochowa dnia 9 lipca 1935 roku

6. Data i miejsce chrztu _____
 (Dies et locus baptismi) _____
 2 sierpnia 1935 roku par. św.

7. Uwagi w księgach chrztów, kn. 470 par. 2, 1984 _____
 (Observationes in libro bapt.) _____
 dnia 20.07.1954 poślubiła Adelfa Tomaszew-
 skiego w par. św. Jakuba

Wzrost: _____
 Waga: _____
 Wzrost: _____
 Waga: _____

Częstochowa, 23 sierpnia 1935 r.
 Proboszcz - Parochus _____

Świadek chrztu

Свідоцтво про шлюб

Diecezja Częstochowska _____ Dioecesis Częstochoviensis _____
 Kościół parafialny _____ Ecclesia parochialis _____

SWIADECTWO ŚLUBU
(Testimonium matrimonii contracti)

Rzymsko-Katolicka Parafia _____
 SW. JAKUBA _____
 ul. Kilińskiego 8, tel. 10341 24-11-87 _____
 43-200 Częstochowa _____
 District _____

Rok i nr księgi zaślubionych _____
 (Annus et numerus libri copulatoium) _____
 1954/33

Imię, nazwisko i zamieszkanie narzeczonego _____
 (Nomen, nomen, domicilium sponsi) _____
 Adolf Ryszard Poświatowski

Imię, nazwisko i zamieszkanie narzeczonej _____
 (Nomen, nomen, domicilium sponsae) _____
 Helena Myga

Dzień i miejsce urodzenia narzeczonego _____
 (Dies et locus natiuitatis sponsi) _____
 19.02.1930 r., Łożyna

Dzień i miejsce urodzenia narzeczonej _____
 (Dies et locus natiuitatis sponsae) _____
 09.07.1935 r. Częstochowa

Dzień i kiedy małżeństwo zostało zawarte _____
 (Matrimonium contractum est loco et die) _____
 par. św. Jakuba w Cz-wie, dn. 26.06.1954 r.

Władcy ślubu _____
 (Sponsi, copulatores) _____
 Aurelia Toboła i Jan Toboła.

Zgodność z księgą zaślubionych i księgami _____
 (Concordat cum libro copulatoium) _____
 Częstochowa _____ data 03. 10. 1954 _____
 (dies) _____

Proboszcz - Parochus _____
 Józef Trajdosz

Творча спадщина і підтримка

Ptaku mojego serca

Halina Poświatowska

ptaku mojego serca
nie smuć się
nakarmię cię ziarnem radości
rozbłyśniesz

ptaku mojego serca
nie płacz
nakarmię cię ziarnem tklivości
fruniesz

ptaku mojego serca
z opuszczonymi skrzydłami
nie szarp się
nakarmię cię ziarnem śmierci
zaśniesz

at [9/26/2018 03:00:00 PM](#)
Labels: [Kurylewicz](#), [Poświatowska](#), [Warska](#)

3 komentarze:

B [Pies z gai](#) 3/22/2022

Moja żona poprosiła, żebym zakupił jej płytę z tą piosenką. Chorowała na serce, zmarła dwa miesiące temu. Nie zdążyłem spełnić jej prośby, ale może fragment wykorzystam jako inskrypcję na pomniku - Ptaku mojego serca - nie smuć się...
Byliśmy razem 40 lat. Miała na imię Anna.

Меморіальна дошка

Бронзова статуя - Ławeczka Halina Poświatowska

Національний поетичний конкурс імені Галини Посвятовської

45 Jubileuszowy Ogólnopolski Konkurs
Poetycki im. H. Poświatowskiej

30 września 2024

Біографічні етапи життя Галини Посвятовської**1935**

– 9 maja w Częstochowie, przy ul. 7 Kamienic przychodzi na świat Helena Myga (w 1962 r. Helena zmienia sędownie imię na Halina), córka Feliksa i Stanisławy z Ziębów.

1945

– W wieku dziesięciu lat Halina przechodzi anginę, która w efekcie przynosi zapalenie stawów, a później poważną chorobę serca.

1948-1951

– Nauka w gimnazjum «Nauka i Praca», a po jego zamknięciu w żeńskim Liceum im. Juliusza Słowackiego przy ulicy Kościuszki w Częstochowie.

1949

– Rozpoczyna leczenie w III Klinice Chorób Wewnętrznych w Krakowie, kierowanej przez profesora Juliana Aleksandrowicza.

1953

– 7 lipca w Kudowie poznaje Adolfa Ryszarda Poświatowskiego (ur.19.02.1930 r.) – malarza, studenta Wydziału Reżyserii Łódzkiej Szkoły Filmowej, który również cierpi na nieuleczalną chorobę serca.

1954

– 30 kwietnia w częstochowskim Urzędzie Stanu Cywilnego Halina zawiera związek małżeński z Adolfem Poświatowskim. 26 czerwca bierze ślub w kościele św. Jakuba w Częstochowie.

1954-55

– Lata nauki w Państwowym Liceum Korespondencyjnym.

1955

– 14 czerwca zdaje maturę w Państwowym Liceum Korespondencyjnym.

1956

– 23 marca w Krakowie, w Hotelu Europejskim umiera nagle Adolf Poświatowski. 17 grudnia Haśka debiutuje na łamach «Gazety Częstochowskiej» wierszami: «Szczęście» i «Człowiek z Annapurny».

1957

– 27 stycznia ma miejsce ogólnopolski debiut poetycki Haliny: w «Kierunkach», a potem w krakowskiej «Zebrze».

1958

– 9 sierpnia dzięki staraniom prof. Juliana Aleksandrowicza poetka udaje się do filadelfijskiej kliniki, aby poddać się nieuniknionej operacji serca.

– Ukazuje się pierwszy tomik poezji w krakowskim Wydawnictwie Literackim pt. «Hymn bałwochwalczy».

– 12 listopada w Hahnemann Hospital w Filadelfii przeprowadzono operację na jej otwartym sercu.

1959

– 24 września po otrzymaniu stypendium rozpoczyna naukę w Smith College w Northampton w stanie Massachusetts.

– Na Ogólnopolskim Festiwalu Młodej Poezji «Hymn bałwochwalczy» otrzymuje wyróżnienie jako najciekawszy debiut książkowy.

1960

– Udział w letnich kursach na Columbia University w Nowym Jorku.

1961

– 11 czerwca kończy III rok college'u, a zarazem swoją edukację w Ameryce, otrzymuje stopień Artium Baccalareus.

– 20 lipca na pokładzie «Batorego» wraca do Polski.

– W 23 numerze «Współczesności» ukazuje się jej reportaż o pobycie w USA pt. «Notatnik amerykański».

– Dokonuje oficjalnej zmiany imienia z «Helena» na «Halina».

– W październiku rozpoczyna studia na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

1962

– 5 stycznia otrzymuje pokój w Domu Literatów przy ul. Krupniczej 22 w Krakowie.

– 13 kwietnia zostaje przyjęta na członka Związku Literatów Polskich.

1963

– 28 czerwca 1963 roku broni pracę magisterską «Przyczynowość w systemie logiki J. St. Milla» i otrzymuje tytuł magistra filozofii.

– W krakowskim Wydawnictwie Literackim ukazuje się drugi tomik jej poezji «Dzień dzisiejszy».

1964

– 1 października rozpoczyna pracę na stanowisku asystenta w Katedrze Filozofii Nauk Przyrodniczych na Wydziale Filozoficzno-Historycznym UJ.

1966

– W numerze 38 «Życia Literackiego» ukazuje się opowiadanie «Niebieski ptak»

– Warszawski «Czytelnik» wydaje trzeci tomik wierszy pt. «Oda do rąk».

– Wakacje spędza w Jugosławii, najpierw w towarzystwie Caroline Karpinski, a potem Jana Adamskiego.

– 8 października – 30 listopada: przebywa na stypendium w Paryżu.

1967

– Ukazuje się w Wydawnictwie Literackim tom autobiograficznej prozy – «Opowieść dla przyjaciela».

– 31 maja 1967 roku zostaje – po raz kolejny – przyjęta do III Kliniki Chorób Wewnętrznych.

– 3 października w warszawskim Instytucie Gruźlicy przy ul. Płockiej 26 poddaje się drugiej operacji serca.

– 11 października Halina Poświatowska umiera w wieku 32 lat i zostaje pochowana na cmentarzu św. Rocha w Częstochowie.

– Podczas Gdańskich Spotkań Jesiennych została wyróżniona pośmiertnie nagrodą «Pierścienia» za całokształt twórczości.

1968

– W krakowskim Wydawnictwie Literackim ukazuje się pośmiertny tom, zatytułowany «Jeszcze jedno wspomnienie», przygotowany przez Jana Zychai siostrę poetki, Małgorzatę Porębską.

Вірші Галини Посвятовської, що розглядаються у роботі

➤ **«Zawsze kiedy chcę żyć krzyczę»**

*«Zawsze kiedy chcę żyć krzyczę
gdy życie odchodzi ode mnie
przywieram do niego
mówię – życie
nie odchodz jeszcze
jego ciepła ręka w mojej ręce
moje usta przy jego uchu
szepcze
życie
- jak gdyby życie było kochankiem
który chce odejść –
wieszam mu się na szyi
krzyczę
umre jeśli odejdiesz.» [64, с. 339]*

*«Завжди коли хочу жити я кричу
коли життя лишає мене
я тулюся до нього
говорю – життя
ще не йди
його тепла рука в моїй руці
мої вуста біля його вуха
я шепочу
життя
так ніби життя це коханий
який хоче піти-
я вішаюся йому на шию
кричу
я помру якщо підеш» [13, с. 67]*

➤ **«Kiedy umrę kochanie»**

*«Kiedy umrę kochanie
gdy się ze słońcem rozstanę
i będę długim przedmiotem raczej
smutnym
czy mnie wtedy przygarniesz
ramionami ogarniesz
i naprawisz co popsuł los okrutny
często myślę o tobie
często piszę do ciebie*

*«Коли я помру коханий
коли розлучуся з сонцем
і стану довгим і сумним предметом
чи пригорнеш тоді мене?
обіймеш своїми руками
і виправиш те, що зламала жорстока
доля
часто думаю про тебе
часто пишу тобі*

*głupie listy - w nich miłość i uśmiech
 potem w piecu je chowam
 płomień skacze po słowach
 nim spokojnie w popiele nie uśnie
 patrząc w płomień kochanie
 myślę - co się też stanie
 z moim sercem miłości głodnym
 a ty nie pozwól przecież
 żebym umarła w świecie
 który ciemny jest i który jest chłodny»*
 [57].

*дурні листи – в них любов і посмішка
 а потім ховаю їх у печі
 полум'я перестрибує через слова
 поки не перетвориться на попіл
 дивлячись на полум'я, коханий
 думаю - що буде далі
 з моїм серцем, спраглим любові
 а ти не дозволь мені
 померти у світі
 такому темному і такому
 холодному.» (переклад власний)*

➤ **«Tutaj leży Izold jasnowłosa»**

*«Tutaj leży Izold jasnowłosa
 biała Izold o złotym warkoczu
 bardzo jasno jest w szpitalu nocą
 świecą ogniki oczu
 trzepotliwy oddech o ściany
 tłucze się jak uwięziony ptak
 na spotkanie wybiega mu wiatr
 w korytarze wąskie zabłąkany
 i wiem że się nieodwołalnie stanie
 nim obudzi okna nowy dzień
 na szpitalnym łóżku złota cień
 i szept wiatru poza oknem –
 Tristanie» [51]*

*«Тут Ізольда лежить білява
 з золотою косою дівчина
 ніч в лікарні горить яскраво
 очі світять промінно
 тріпотливий подих у стіни
 б'ється мов у пастці пташина
 а назустріч йому вітру порух
 що блука у вузьких коридорах
 знаю, це неминуче настане
 перш ніж зблисне день у шибках
 золота тінь на ліжку легка
 за вікном шепіт вітру –
 Трістане» [13, с. 39]*

➤ **«Ptaku mojego serca»**

*«Ptaku mojego serca
 nie smuć się
 nakarmię cię ziarnem radości
 rozbłyśniesz
 ptaku mojego serca
 nie płacz
 nakarmię cię ziarnem tkliwości
 fruniesz
 ptaku mojego serca
 z opuszczonymi skrzydłami
 nie szarp się
 nakarmię cię ziarnem śmierci
 zaśniesz» [61]*

*«Птаху мого серця
 не засмучуйся
 нагодую тебе зерном радості
 засяєш
 птаху мого серця
 не плач
 нагодую тебе зерном ніжності
 злетиш
 птаху мого серця
 з опущеними крилами
 не смикайся
 нагодую тебе зерном смерті
 заснеш» [13, с. 117]*

➤ **«Jestem Julia»**

*«Jestem Julią
 mam lat 23
 dotknęłam kiedyś miłości
 miała smak gorzki
 jak filiżanka ciemnej kawy
 wzmogła rytm serca
 rozdrażniła
 mój żywy organizm
 rozkołysała zmysły
 odeszła
 Jestem Julią
 na wysokim balkonie
 Zwiła
 krzyczę wróć*

*«Я Юлія
 мені 23 роки
 я відчула колись кохання
 воно було гірким на смак
 мов чашка чорної кави
 пришивдишило ритм серця
 рождражніло
 мій живий організм
 розбурхало почуття
 відійшло
 я Юлія
 на високому балконі
 звисаю
 я кричу повернись*

wołam wróć
 plamię
 przygryzione wargi
 barwą krwi
 nie wróciła
 Jestem Julią
 mam lat tysiąc
 żyję – » [64, s. 35]

я кличу повернись
 я помічаю
 покусані губи.
 кольору крові
 не повернулась
 Я Джулія
 мені тисяча років
 живу – » [13, с. 35]

➤ **«Odlamałam gałąź miłości»**

«Odlamałam gałąź miłości
 umarłą pochowałam w ziemi
 i spójrz
 mój ogród rozkwitł
 nie można zabić miłości
 jeśli ją w ziemi pogrzebiesz
 odrasta
 jeśli w powietrze rzucisz
 liścieje skrzydłami
 jeśli w wodę
 skrzela błyska
 jeśli w noc
 świeci

«Відламала гілку любові
 мертву в землю поховала
 і глянь
 зацвіла садом
 на можна вбити любові
 поховаєш в землі
 відростає
 пожбуриш до неба
 листяніє крильми
 у воду
 блискає зябрами
 у ніч
 світить

więc ją pogrzebać chciałam w moim sercu
 ale serce miłości mojej było domem
 moje serce otwarło swoje drzwi sercowe
 i rozdzwoniło śpiewem swoje sercowe
 ściany
 moje serce tańczyło na wierzchołkach
 palców

тож хотіла поховати її у своєму
 серці
 але воно було її домом
 відчинило свої сердешні двері
 і роздзвонило співом свої сердешні
 стіни
 танцювало моє серце навипиньках

*więc pogrzebałam moją miłość w głowie
 i pytali ludzie
 dlaczego moja głowa ma kształt kwiatu
 dlaczego moje oczy świecą jak dwie
 gwiazdy
 i dlaczego moje wargi czerwiejsze są niż
 świt
 chwyciłam miłość aby ją połamać
 lecz giętka była opłotła mi ręce
 i moje ręce związane miłością
 pytają ludzie czyim jestem więźniem»*

[59]

*та поховала свою любов у голові
 і питала люди
 чому голова моя схожа на квітку
 і чому мої очі світять як дві зорі
 і чому мої губи червоніш зоряниці
 схопила любов щоб її поламати
 але звивалася і обплела мені руки
 тепер вони зв'язані нею
 питають люди хто мене ув'язнив»*

[13, с. 3-4]

Найкрасивіша любовна лірика Галини Посвятовської

- ❖ *** [bądź przy mnie blisko...]
- ❖ *** [bez ciebie...]
- ❖ *** [chcę pisać o tobie...]
- ❖ *** [czekałam długo...]
- ❖ *** [Czekam na ciebie obok...]
- ❖ Czym jest miłość
- ❖ *** [ile razy można umrzeć...]
- ❖ Inwokacja
- ❖ *** [ja jeszcze ciągle czekam...]
- ❖ *** [jak ogień trawi lekkie drzewo...]
- ❖ *** [jest cała ziemia...]
- ❖ *** [jestem dla ciebie czuła...]
- ❖ *** [Jestem Julią...]
- ❖ *** [jestem z upływającej wody...]
- ❖ *** [jesteś powietrzem...]
- ❖ Jeśli nie przyjdiesz
- ❖ *** [jeśli zechcesz odejść...]
- ❖ *** [kiedy umrę kochanie...]
- ❖ *** [kto potrafi...]
- ❖ Lustro
- ❖ *** [mam ciebie w roztańczonej...]
- ❖ *** [miłosierni byli Scytowie...]
- ❖ *** [moje ciało jest jak bezpański pies...]
- ❖ *** [mój dom jest teraz pełen zasadzek...]
- ❖ *** [mój kochanek wcale nie jest...]
- ❖ *** [Mój kochany zapytał mnie...]
- ❖ *** [namiętność to jest to...]
- ❖ *** [nie potrafię inaczej...]

- ❖ *** [odłamałam gałąź miłości...]
- ❖ *** [po co umyłam piersi...]
- ❖ *** [Pod deszczem twoich spojrzeń...]
- ❖ *** [pod drzewami - miłość...]
- ❖ *** [Powiedziałeś: "przyjdę do ciebie nocą..."]
- ❖ *** [powlokłam lakierem paznokcie...]
- ❖ *** [pragnę mocniej...]
- ❖ *** [pytasz - co dźwigają w jukach...]
- ❖ *** [pytasz czemu pociąga mnie...]
- ❖ *** [Rozstanie jest ptakiem...]
- ❖ Śpiący jednorożec
- ❖ *** [ta miłość jest skazańcem...]
- ❖ *** [ta noc - dla ciebie...]
- ❖ *** [ten pocałunek...]
- ❖ *** [w twoich doskonałych palcach...]
- ❖ *** [wiedzą o nim...]
- ❖ *** [więc jesteś jesteś...]
- ❖ *** [za całą moją miłość...]
- ❖ *** [Zaprosiliśmy pająki...]
- ❖ *** [znowu pragnę ciemnej miłości...]

Додаток Д

Цитати та крилаті вислови з творів Галини Посвятовської

✚ Czy wszystko pozostanie tak samo, kiedy mnie już nie będzie? Czy książki odwykną od dotyku moich rąk, czy suknie zapomną o zapachu mojego ciała? A ludzie? Przez chwilę będą mówić o mnie, będą dziwić się mojej śmierci - zapomną. Nie łudźmy się, przyjacielu, ludzie pogrzebią nas w pamięci równie

«Opowieść dla przyjaciela»

✚ A jednak potrzeba mi twoich słów i trzeba twojej pamięci. Pamiętaj o mnie, dobrze? Może będę się mniej bała, może będę usypiała spokojniej...

«Opowieść dla przyjaciela»

✚ «Są takie noce, przyjacielu, kiedy świat się kończy. Świat odchodzi i zostawia nas z rozszerzonymi źrenicami i bezradnie opuszczonymi rękoma.»

«Opowieść dla przyjaciela»

✚ «Cisza przyjacielu, rozdziela bardziej niż przestrzeń.(...)»

Cisza przyjacielu nie przynosi słów, cisza zabija nawet myśli.»

«Opowieść dla przyjaciela»

✚ «Kocham życie, przyjacielu, i nawet wtedy, kiedy zraniło mnie tak bardzo, że przez krótką chwilę zapragnęłam umrzeć, nawet wtedy nie popełniłam zdrady.»

«Opowieść dla przyjaciela»

✚ Bądź przy mnie blisko
bo tylko wtedy
nie jest mi zimno...

«Wiersze wybrane»

✚ Nie piszę, że Cię kocham, bo to bzdura, ale pewnie Cię kocham.

✚ Daj rękę, pójdziemy wstecz po naszych wspólnych śladach, pozwól, że poprowadzę cię raz jeszcze.

«Opowieść dla przyjaciela»

✚ Ten chłopiec, przyjacielu, przyszedł znikąd i wypełnił wszystkie moje myśli.

«Opowieść dla przyjaciela»

✚ Drzewa umierają inaczej niż ludzie. Drzewa wyglądają tak, jak gdyby cieszyły się własną śmiercią. Wprawdzie potem będzie wiosna i one odkwitną znowu, ale ty wiesz, że nigdy nie można mieć pewności. No i skąd o tym mogą wiedzieć drzewa? Dla nich pa pewno każda jesień jest ostatnia.

«Opowieść dla przyjaciela»

✚ Pamiętaj także o tym, że kochałam, i że to miłość skazała mnie na śmierć.

«Opowieść dla przyjaciela»

✚ ...tęsknota jest żywiołem, podobnie jak ziemia lub wiatr.

«Opowieść dla przyjaciela»

✚ [...] gdy myślę o tobie

to tak

jakby motyl trzepotał w dłoni

uwięziony i ślepy

«Wiersze wybrane»

✚ Chcę żyć! Tak, bardzo chcę żyć! Chcę chłonać czyste powietrze, chcę się całować z moim chłopcem, chcę tańczyć w jego ramionach!

«Opowieść dla przyjaciela»

✚ Nasz ból, nasza miłość, wszystkie nasze pragnienia odejdą razem z nami i nie zostanie po nich nawet puste miejsce. Na ziemi nie ma pustych miejsc.

«Opowieść dla przyjaciela»

✚ Będę mówić przyjacielu. Najchętniej milczałabym, ale milczenie nie jest żadnym rozwiązaniem, milczenie nie wyjaśnia nic. A ja usiłuję wciąż na nowo wyjaśnić sobie i tobie, że to, co uczyniłam, nie było zdradą. Nawet wtedy, gdy zapragnęłam umrzeć, nie popełniłam zdrady i nie zawiodłam twojej wiary we mnie. I dlatego, przyjacielu, przeciw twojemu milczeniu będę się bronić słowami. Chcę ci przypomnieć siebie taką, jaką byłam poprzez te wszystkie lata, które mijały nam wspólnie, dni - podczas których nasze myśli płynęły równolegle, świadome swojej bliskości; wystarczyło napisać list, wyciągnąć rękę, żeby napotkać twoje słowa, twój przyjazny gest. Chcę przywołać naszą przeszłość, naszą wspólną przeszłość, chcę,

żebyś na tych kartkach, które białe jeszcze piętrzą się przede mną, odnalazł drganie mojego żywego serca.

«Opowieść dla przyjaciela»

✚ I to już wszystko, i jeszcze tylko ja i mój niepokój, i noc.

«Opowieść dla przyjaciela»

✚ Upór, przyjacielu, nie uznaje żadnych argumentów i dlatego jest tak nieodparty.

«Opowieść dla przyjaciela»

✚ Bo widzisz, kiedy już będę mogła oddychać, to trzeba będzie żyć, a ja tak bardzo boję się życia.

«Opowieść dla przyjaciela»

✚ Odkąd cię poznałam, noszę w kieszeni szminkę, to jest bardzo głupie nosić szminkę w kieszeni, gdy ty patrzysz na mnie tak poważnie, jakbyś w moich oczach widział gotycki kościół. A ja nie jestem żadną świątynią, tylko lasem i łąką - drżeniem liści, które garną się do twoich rąk. Tam z tyłu szumi potok, to jest czas, który ucieka, ty pozwalasz mu przepływać przez palce i nie chcesz schwytać czasu. I kiedy cię żegnam, moje umalowane wargi pozostają nietknięte, a ja i tak noszę szminkę w kieszeni, odkąd wiem, że masz bardzo piękne usta.

«Dzieła». Tom 1. Poezja

✚ bez ciebie / jak bez uśmiechu / niebo pochmurnieje

«Wiersze wybrane»

✚ uboga jestem - mam tylko ciało

«Właśnie kocham... Indeed I Love...»

✚ Patrzyłam na nich wszystkich śmiejących się, beztroskich i melancholia powoli wkradała się w moje myśli.

«Opowieść dla przyjaciela»

✚ Jesteś dla mnie szeregiem zielonych liter dźwięczących miło, jesteś płaskim listem, który można całować nie czując nic. Twoje imię wypisane nisko przypomina sierść kota i przeciąga się podłużnie, gdy je wymawiam. Chciałabym cię dotknąć tak, jak dotykam twojego imienia. Ale boję się chwili, w której zobaczę twoje brwi i usta. Jest tyle linii uśmiercających tkliwość i tyle przyćmionych światła nie szepczących o

miłości. Chciałabym cię poznać dotykiem, chciałabym, żebyś przyszedł w nocy, pochylił się nade mną śpiącą i znowu odszedł jak księżyc. Przestałabym wpatrywać się w nieruchome okno i usnęłabym wtulona w zapach po tobie.

✚ Nigdy nie usiłowałam sprawić Ci radości, a jednak jesteś mi równie bliski jak moje własne serce. Przywykłam do Twoich słów, do tonu Twojego głosu. Do myśli, które były zawsze moimi. Przywykłam do Ciebie." - Halina Poświatowska

✚ jeszcze twój głos usłyszeć chcę
zapachem się zaciągnąć
pojąć cię raz na zawsze wszystkimi zmysłami
i nigdy nie zrozumieć i ciągle na nowo
dochodzić prawdy pocałunkami.

«Wiersze wybrane»

✚ Trzymałeś mnie za rękę, mówiąc - wolniej, wolno, nie musisz się spieszyć, spieszą się tylko głupcy, którzy wierzą, że gdzieś i po coś można zdążyć.

«Opowieść dla przyjaciela»

✚ Pragnienie przymierałam do wyrazu pragnienie i dla mojej największej miłości-dla życia poszukiwałam najpiękniejszych określeń. Kocham życie, przyjacielu, i nawet wtedy, kiedy zraniło mnie tak bardzo, że przez krótką chwilę zapragnęłam umrzeć, nawet wtedy nie popełniłam zdrady.

«Opowieść dla przyjaciela»

✚ drzazga mojej wyobraźni
czasem zapala się od słowa
a czasem od zapachu soli...

«Wiersze wybrane»

✚ zastygnę w kształt niepowtarzalny
tym kształtem będę wabić
bezwstydnyimi ramionami
obietcywać rozkosz aż do dna niczego
dawać – oddawać
i będę tym doskonałym pustym ciałem

kobietą

«Wiersze wybrane»

lubię tęsknić / wspinać się po poręczy dźwięku i koloru / w usta otwarte chwytać
zapach zmarznięty

«Wiersze wybrane»

bądź przy mnie blisko / bo tylko wtedy / nie jest mi zimno

«Wiersze wybrane»

wąska nić świtu / coraz częściej bieleje w moich dwudziestu ośmiu latach /
ostatnie cztery lata spędziłam nad filozofią / chciałam rozwiązać zagadkę bytu / lecz
to co mi pokazano / to nie było drzewo ani ciało / to były słowa słowa słowa

«Wiersze wybrane»